

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΔΗΜΟΙ

ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ, ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ, ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ & ΘΕΡΜΗΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2012

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	3
1.1. Διοικητική διάρθρωση περιοχής παρέμβασης	3
1.2. Όρια και έκταση, γεωγραφική θέση και μορφολογία	5
2. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	7
2.1. Πληθυσμός (Πραγματικός & Μόνιμος)	7
2.2. Κατανομή πληθυσμού ανά φύλο και ηλικία	9
2.3. Δείκτες γήρανσης και εξάρτησης	11
3. ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	12
4. ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	22
4.1. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	22
4.1.1. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	22
4.1.2. Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης	23
4.1.3. Ανατολική Θεσσαλονίκη – περιοχή παρέμβασης	27
4.2. Απασχόληση	28
4.2.1. Γενικά στοιχεία	28
4.2.2. Απασχόληση ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	30
4.2.3. Απασχόληση ανά κατηγορία επαγγέλματος	34
4.2.4. Απασχόληση ανά θέση στην εργασία	38
4.3. Ανεργία	43
4.3.1. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	43
4.3.2. Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης	45
4.3.3. Ανατολική Θεσσαλονίκη – περιοχή παρέμβασης	52
5. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	54

1. Γενικά στοιχεία

1.1. Διοικητική διάρθρωση περιοχής παρέμβασης

Με την ψήφιση του νόμου 3852/2010 «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης*», η διοικητική διαίρεση της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης μεταβλήθηκε. Ειδικότερα, οι 45 οργανισμοί πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης της Περιφερειακής Ενότητας (πρώην Νομού Θεσσαλονίκης), συνενώθηκαν δημιουργώντας τους ακόλουθους 14 νέους δήμους:

- 1. Δήμος Θεσσαλονίκης** με έδρα τη Θεσσαλονίκη αποτελούμενος από τους δήμους α. Θεσσαλονίκης και β. Τριανδρίας, οι οποίοι καταργήθηκαν.
- 2. Δήμος Κορδελιού - Ευόσμου** με έδρα τον Ευόσμο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ελευθερίου-Κορδελιού και β. Ευόσμου, οι οποίοι καταργήθηκαν.
- 3. Δήμος Νεάπολης - Συκεών** με έδρα τις Συκιές αποτελούμενος από τους δήμους α. Συκεών β. Αγίου Παύλου γ. Νεαπόλεως και δ. Πεύκων, οι οποίοι καταργήθηκαν.
- 4. Δήμος Παύλου Μελά** με έδρα τη Σταυρούπολη αποτελούμενος από τους δήμους α. Σταυρουπόλεως β. Πολίχνης και γ. Ευκαρπίας, οι οποίοι καταργήθηκαν.
- 5. Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης** με έδρα τους Αμπελόκηπους αποτελούμενος από τους δήμους α. Αμπελοκήπων και β. Μενεμένης, οι οποίοι καταργήθηκαν.
- 6. Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη** με έδρα το Πανόραμα και ιστορική έδρα το Χορτιάτη αποτελούμενος από τους δήμους α. Πανοράματος β. Πυλαίας και γ. Χορτιάτη, οι οποίοι καταργήθηκαν.
- 7. Δήμος Χαλκηδόνος** με έδρα τα Κουφάλια και ιστορική έδρα τη Γέφυρα αποτελούμενος από τους δήμους α. Χαλκηδόνος β. Αγίου Αθανασίου και γ. Κουφαλίων, οι οποίοι καταργήθηκαν.
- 8. Δήμος Δέλτα** με έδρα τη Σίνδο αποτελούμενος από τους δήμους α. Εχεδώρου β. Αξιού και γ. Χαλάστρας, οι οποίοι καταργήθηκαν.
- 9. Δήμος Ωραιοκάστρου** με έδρα το Ωραιόκαστρο αποτελούμενος από τους δήμους α. Ωραιοκάστρου β. Μυγδονίας και γ. Καλλιθέας, οι οποίοι καταργήθηκαν.
- 10. Δήμος Λαγκαδά** με έδρα τον Λαγκαδά και ιστορική έδρα τον Λαχανά αποτελούμενος από τους δήμους α. Λαγκαδά β. Λαχανά γ. Ασσήρου δ. Σοχού ε. Καλλινδοίων στ. Κορωνείας και ζ. Βερτίσκου, οι οποίοι καταργήθηκαν.
- 11. Δήμος Θερμαϊκού** με έδρα την Περαία αποτελούμενος από τους δήμους α.

Θερμαϊκού β. Επανομής γ. Μηχανιώνας, οι οποίοι καταργήθηκαν.

12. Δήμος Θέρμης με έδρα τη Θέρμη αποτελούμενος από τους δήμους α. Θέρμης β. Μίκρας γ. Βασιλικών, οι οποίοι καταργήθηκαν.

13. Δήμος Βόλβης με έδρα το Σταυρό αποτελούμενος από τους δήμους α. Αγίου Γεωργίου β. Μαδύτου γ. Αρεθούσας δ. Απολλωνίας ε. Ρεντίνας και στ. Εγνατίας, οι οποίοι καταργήθηκαν.

14. Δήμος Καλαμαριάς χωρίς καμία μεταβολή.

Χάρτης 1 Πρόγραμμα Καλλικράτης – Νέοι δήμοι της Π.Ε. Θεσσαλονίκης

Η περιοχή παρέμβασης του Σχεδίου περιλαμβάνει τους Δήμους Καλαμαριάς, Πυλαίας-Χορτιάτη, Θερμαϊκού και Θέρμης.

Οι τέσσερις αυτοί όμοροι δήμοι, αποτελούν μία οριοθετημένη χωρική ενότητα, την Ανατολική Θεσσαλονίκη η οποία επεκτείνεται κατά μήκος της ανατολικής ακτής του Θερμαϊκού κόλπου και αντιμετωπίζεται ως ενιαία σε διάφορους κεντρικούς σχεδιασμούς λόγω των κοινών χαρακτηριστικών και των προβλημάτων των διοικητικών ενοτήτων που την αποτελούν. Και οι τέσσερις δήμοι, είτε ανήκουν στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης, είτε επηρεάζονται άμεσα από αυτό και αποτελούν τη διέξοδο για την

αποσυμφόρηση του. Τις τελευταίες δεκαετίες, αναπτύσσονται ταχύτατα σε τόπους κατοικίας και αναφυχής των κατοίκων του Π.Σ.Θ με αποτέλεσμα να παρουσιάζουν μεγάλη πληθυσμιακή αύξηση και συνακόλουθα έντονη οικιστική και οικονομική ανάπτυξη η οποία συγκεντρώνεται στον τομέα του τουρισμού και των υπηρεσιών. Το κοινό μοντέλο ανάπτυξης, δημιουργεί κοινά προβλήματα στην προσπάθεια των δήμων να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες των κατοίκων και των νέων δραστηριοτήτων. Συγχρόνως, οι τέσσερις δήμοι, αντιμετωπίζουν κοινά περιβαλλοντικά προβλήματα και φιλοξενούν και επηρεάζονται από υπερτοπικής σημασίας υπηρεσίες και υποδομές. Για όλους τους παραπάνω λόγους, συνεργάζονται στενά και προωθούν τους στρατηγικούς αναπτυξιακούς τους στόχους στο πλαίσιο μητροπολιτικών παρεμβάσεων ως ενιαία περιοχή, την Ανατολική Θεσσαλονίκη.

1.2. Όρια και έκταση, γεωγραφική θέση και μορφολογία

Η Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Θεσσαλονίκης είναι η μεγαλύτερη στη Μακεδονία και στη Βόρεια Ελλάδα. Διοικητικά ανήκει στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και έχει πρωτεύουσα τη Θεσσαλονίκη, τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη στη χώρα. Η περιοχή παρέμβασης, καταλαμβάνει το ανατολικό μέρος της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης σε ποσοστό 18,4% επί του συνόλου της, ενώ πληθυσμιακά η συμμετοχή της στο σύνολο του μόνιμου πληθυσμού της Π.Ε. Θεσσαλονίκης ανέρχεται στο 24% (πίνακας 1).

Ειδικότερα:

Ο **Δήμος Καλαμαριάς**, βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης. Καταλαμβάνει έκταση 6.401 στρεμμάτων και η περίμετρος του δήμου κατά τα 2/3 είναι παραθαλάσσια με συνολική ακτογραμμή περίπου 6,5 χιλιόμετρα. Χωροταξικά, ο Δήμος Καλαμαριάς βρίσκεται πάνω στον άξονα της ανατολικής εξόδου του ΠΣΘ, στο νότιο όριο του Δήμου Θεσσαλονίκης και μέχρι τα όρια του Δήμου Πυλαίας με τον οποίο χωρίζεται από την Ανατολική Περιφερειακή Τάφρο. Στο βόρειο τμήμα συνορεύει με το Δήμο Θεσσαλονίκης, ανατολικά και νοτιοανατολικά με το Δήμο Πυλαίας και βορειοδυτικά, δυτικά και νότια βρέχεται από θάλασσα.

Το φυσικό περιβάλλον της περιοχής δέχτηκε ισχυρές ανθρωπογενείς πιέσεις και τροποποιήσεις. Η έντονη οικιστική ανάπτυξη είχε ως αποτέλεσμα την ολοκληρωτική εξαφάνιση της χλωρίδας εκτός από τα πρανή της παραλιακής ζώνης και κάποιες περιορισμένες εκτάσεις.

Ο **Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη** ελεγκτείται βορειοανατολικά του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, μέσα στην Ευρύτερη Περιοχή Θεσσαλονίκης και καλύπτει έκταση 155.634 στρεμμάτων. Συνορεύει με το Δήμο Λαγκαδά στα βόρεια και

βορειοανατολικά, με το Δήμο Θέρμης στα νότια και νοτιοανατολικά και στα δυτικά με τους Δήμους Καλαμαριάς, Θεσσαλονίκης, Νεάπολης – Συκεών και Παύλου Μελά. Οι δημοτικές ενότητες Πανοράματος και Πυλαίας ανήκουν στο ΠΣΘ ενώ η Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη αποτελεί το ανατολικό τμήμα της Περιαστικής Ζώνης (ΠΖ) της Θεσσαλονίκης.

Τμήμα της Δημοτικής Ενότητας Πυλαίας στα νοτιοδυτικά του Δήμου βρέχεται από το Θερμαϊκό Κόλπο, ενώ στο ανατολικό τμήμα του περιλαμβάνονται ορεινές εκτάσεις με έντονο φυσικό ανάγλυφο και αξιόλογους φυσικούς πόρους, (το όρος Χορτιάτη, τα δάση Σείχ- Σου, Κουρί – Ασβεστοχωρίου και το άλσος Φιλύρου).

Ο **Δήμος Θέρμης** βρίσκεται νοτιοανατολικά του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, και αποτελεί έναν από τους περιαστικούς δήμους. Καταλαμβάνει έκταση 382.106 στρεμμάτων και επεκτείνεται από τις νοτιοανατολικές ακτές του Θερμαϊκού μέχρι τον ορεινό όγκο του Χορτιάτη και το Χολομώντα καταλαμβάνοντας το μεγαλύτερο μέρος της Λεκάνης του Ανθεμούντα. Δυτικά γειτνιάζει με την Π.Ε Χαλκιδικής και βορειοδυτικά αποτελεί όριο της επαρχίας Θεσσαλονίκης.

Η περιοχή χαρακτηρίζεται ως πεδινή – λοφώδης δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος της επιφάνειάς της βρίσκεται σε ζώνη υψομέτρων 0-200μ. Υψόμετρα μεγαλύτερα των 600μ παρατηρούνται μόνο στο βορειοανατολικό τμήμα του Δήμου, στη Δημοτική Ενότητα Βασιλικών. Οι κλίσεις είναι σχετικά ήπιες, ενώ η συνέχεια της ζώνης διακόπτεται κατά διαστήματα από ρέματα, τα οποία ωστόσο δεν είναι οριοθετημένα ή αξιοποιημένα.

Ο **Δήμος Θερμαϊκού** βρίσκεται ανατολικά του Πολεοδομικού Συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης και καταλαμβάνει έκταση 133.410 στρεμμάτων. Συνορεύει ανατολικά με τον Δήμο Θέρμης νοτιοδυτικά με την Π.Ε Χαλκιδικής και με το Θερμαϊκό κόλπο προς όλες τις άλλες κατευθύνσεις.

Η περιοχή χαρακτηρίζεται πεδινή με κύριο χαρακτηριστικό την ύπαρξη της παραθαλάσσιας ζώνης και του αιγιαλού των 60 χιλιομέτρων. Στην περιοχή Φανάρι της Δημοτικής Ενότητας Επανομής υπάρχει ενταγμένος στο πρόγραμμα Natura 2000 υδροβιότοπος έκτασης 5.500 στρεμμάτων που λειτουργεί ως καταφύγιο αποδημητικών πουλιών και άλλων θηραμάτων και είναι πλούσιος σε χλωρίδα και πανίδα. Ενταγμένος στο πρόγραμμα Natura 2000 είναι επίσης και ο υδροβιότοπος Αγγελοχωρίου.

2. Δημογραφικά στοιχεία

2.1. Πληθυσμός (Πραγματικός & Μόνιμος)

Η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης συγκεντρώνει ποσοστό 10% του πληθυσμού της χώρας το οποίο κινείται με άξονα την πόλη της Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011, οι δήμοι της Ανατολικής Θεσσαλονίκης (περιοχή παρέμβασης) συγκεντρώνουν πληθυσμό 264.650 κατοίκων που αντιστοιχεί στο 24% του συνολικού πληθυσμού της Περιφερειακής Ενότητας .

Πίνακας 1 Πρόγραμμα Καλλικράτης – Μόνιμος πληθυσμός και έκταση των Δήμων της Π.Ε. Θεσσαλονίκης (2011)

Π.Ε./ Δήμοι	Μόνιμος πληθυσμός	% επί του πληθυσμού της Π.Ε.	Έκταση	% επί της έκτασης της Π.Ε.	Πυκνότητα πληθυσμού ανά τ.χλμ.
Π. Κεντρικής Μακεδονίας	1.874.590		18.811		99,66
Π.Ε. Θεσσαλονίκης	1.104.460	100	3.683	100	300
Σύνολο περιοχής παρέμβασης	264.650	24,0	677,551	18,4	390,60
Καλαμαριάς	91.270	8,3	6,401	0,2	14.258,71
Πυλαίας - Χορτιάτη	70.210	6,4	155,634	4,2	451,12
Θέρμης	53.070	4,8	382,106	10,4	138,89
Θερμαϊκού	50.100	4,5	133,410	3,6	375,53
Σύνολο δήμων υπολοίπου Α Θεσσαλονίκης	658.290	59,6	79,173	2,15	8.314,58
Θεσσαλονίκης	322.240	29,18	19,36	0,53	16.644,62
Υπόλοιποι δήμοι	336.050	30,42	59,813	1,62	5.618,34
Σύνολο δήμων υπολοίπου Β Θεσσαλονίκης	181.520	16,4	2.926,077	79,45	62

Πηγή: Νόμος 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) και ΕΛΣΤΑΤ (Απογραφή 2011, προσωρινά αποτελέσματα μόνιμου πληθυσμού) – Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Η μεγαλύτερη πληθυσμιακή πυκνότητα στην περιοχή παρέμβασης παρατηρείται στο Δήμο Καλαμαριάς ο οποίος είναι αμιγούς κατοικίας και ο πιο πυκνοκατοικημένος μετά το Δήμο Θεσσαλονίκης. Η μικρότερη πληθυσμιακή πυκνότητα παρατηρείται στο Δήμο Θέρμης, ο οποίος επεκτείνεται σε έκταση ίση με το 10% της περιφερειακής ενότητας.

Η μεγαλύτερη αύξηση πληθυσμού τη δεκαετία 2001-2011 (πίνακας 2) παρατηρείται στο Δήμο Θέρμης (46,3%) και η μικρότερη στο Δήμο Καλαμαριάς (4,6%). Θα πρέπει όμως να

σημειωθεί ότι η Καλαμαριά παρουσίαζε τα μεγαλύτερα ποσοστά αύξησης πληθυσμού στις προηγούμενες απογραφές και είναι πλέον η πιο πυκνοκατοικημένη περιοχή.

Όπως είναι προφανές, οι μεγάλες αυτές συνεχιζόμενες αυξήσεις δεν οφείλονται σε φυσική κίνηση του πληθυσμού αλλά σε μία έντονη προσέλευση όλο και περισσότερων κατοίκων - κυρίως από το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης- που επιλέγουν τους λιγότερο πυκνοκατοικημένους δήμους της Ανατολικής Θεσσαλονίκης ως χώρους μόνιμης κατοικίας.

Πίνακας 2 Μεταβολή του πληθυσμού ανά Δήμο και φύλο (2001-2011)

Δήμοι	2001			2011			Μεταβολή (%)		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
ΘΕΡΜΑΙΚΟΥ	19.265	19.084	38.349	24.760	25.340	50.100	28,5	32,78	30,64
ΘΕΡΜΗΣ	18.404	17.872	36.276	26.190	26.880	53.070	42,3	50,4	46,3
ΠΥΛΛΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ	24.631	25.531	50.162	34.390	35.820	70.210	39,6	40,3	40
ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	41.409	45.846	87.255	43.070	48.200	91.270	4	5,13	4,6
Σύνολο περιοχής παρέμβασης	103.709	108.333	212.042	128.410	136.240	264.650	23,8	25,76	24,8
Υπόλοιπο Α' Θεσσαλονίκης	330.528	364.171	694.699	310.180	348.110	658.290	-6,16	-4,41	-5,24
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	184.628	212.528	397.156	147.660	174.580	322.240	-20	-17,85	-18,92
ΥΠΟΛΟΙΠΟΙ	145.900	151.643	297.243	162.520	173.530	336.050	11,39	14,43	13,05
Υπόλοιπο Β' Θεσσαλονίκης	83.163	79.918	163.081	90.890	90.630	181.520	9,3	13,4	11,3
Σύνολο Π.Ε	512.463	545.362	1.057.825	529.480	574.980	1.104.460	3,32	5,43	4,4
Σύνολο περιφέρειας	922.947	951.267	1.874.214	910.270	964.320	1.874.590	-1,37	1,37	0,02
Σύνολο χώρας	5.431.816	5.532.204	10.964.020	5.303.690	5.484.000	10.787.690	-2,36	-0,87	-1,6

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφές 2001 – 2011. Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

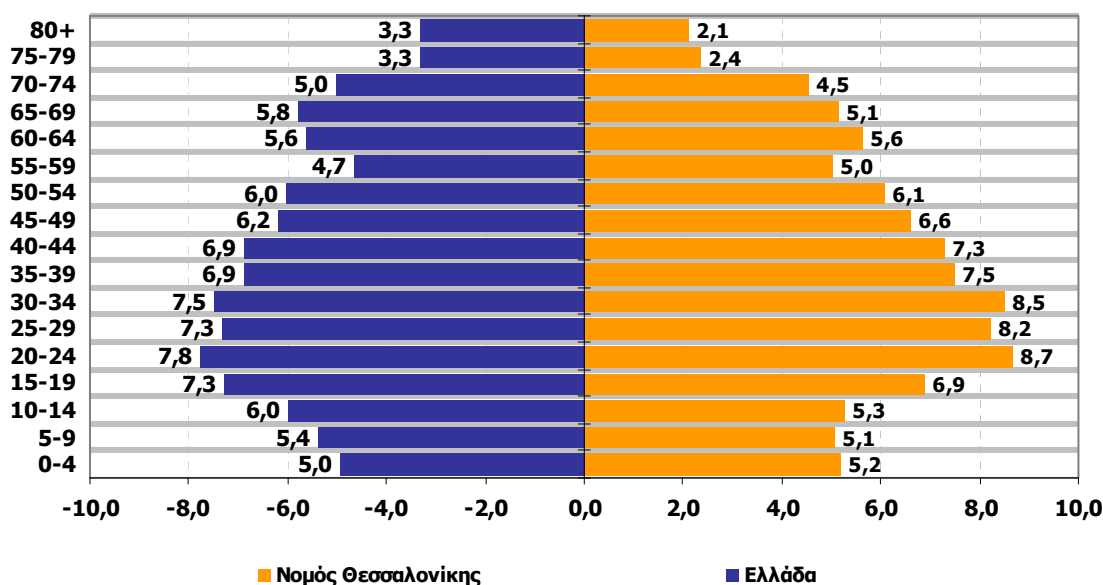
Κατά την απογραφή του 2001, στην περιοχή παρέμβασης διέμεναν 10.544 αλλοδαποί από τους οποίους οι 5.490 άνδρες και 5.054 γυναίκες. Κατά πλειοψηφία (48%) χωρίς ιδιαίτερες γραμματικές γνώσεις (αναλφάβητοι και απόφοιτοι δημοτικού) και προσόντα.

2.2. Κατανομή πληθυσμού ανά φύλο και ηλικία

Ηλικιακή πυραμίδα

Η ηλικιακή πυραμίδα του πληθυσμού της Π.Ε Θεσσαλονίκης απεικονίζει ότι συγκριτικά με την αντίστοιχη πληθυσμιακή δομή στο σύνολο της χώρας, η Π.Ε Θεσσαλονίκης εμφανίζει σαφή εικόνα «νεανικού» πληθυσμού, καθώς τα άτομα ηλικίας έως 29 ετών κατέχουν μεγάλο ποσοστό (39,3%) του ενεργού πληθυσμού αναφορικά με τις υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες. Σε πιο ειδικό πλαίσιο, η ηλικιακή πυραμίδα με το σχήμα της χαρακτηρίζει την Π.Ε ως περιοχή με αξιόλογο ποσοστό νεανικού πληθυσμού (0-14 ετών: 15,5%), σημαντική συμμετοχή του ενεργού πληθυσμού (15-64 ετών: 70,3%) και χαμηλότερο ποσοστό γεροντικού πληθυσμού (65 ετών και άνω: 14,1%).

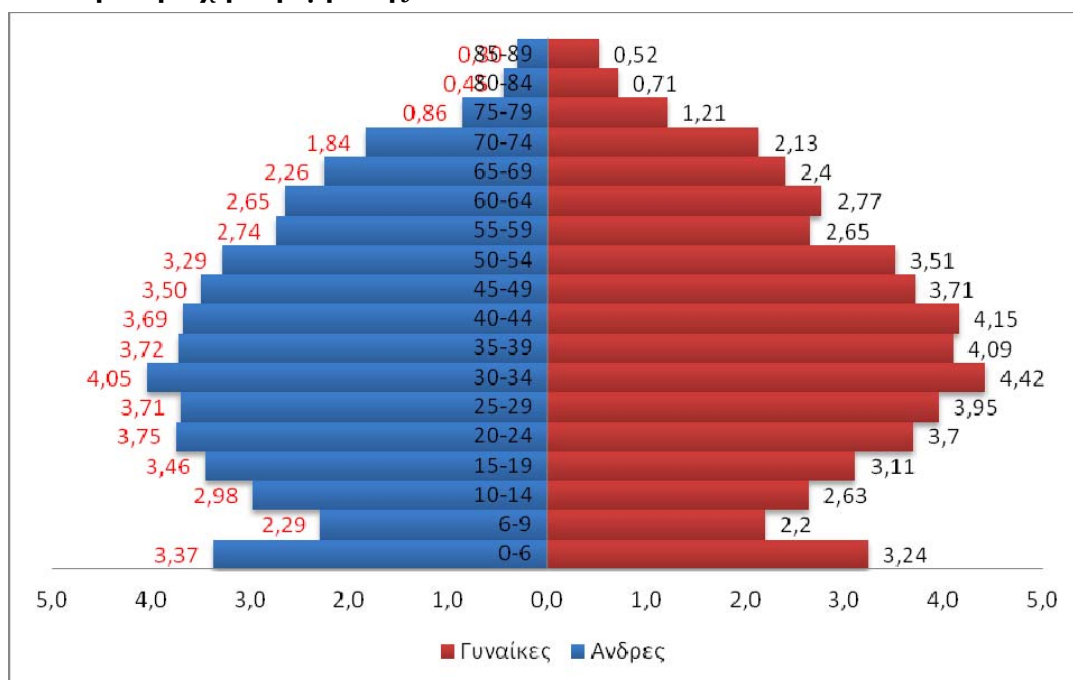
Γράφημα 1 Ηλικιακή πυραμίδα Νομού Θεσσαλονίκης (2001) [ποσοστό %]

Αντίστοιχα, η ηλικιακή πυραμίδα της περιοχής παρέμβασης, καταγράφει ένα πληθυσμό πιο «ώριμο» με το μεγαλύτερο ποσοστό (38%) να συγκεντρώνεται στις ηλικίες 30-55 και τα άτομα μέχρι ηλικίας 29 ετών να αποτελούν το 31% του συνόλου. Το ποσοστό νεανικού πληθυσμού (0-14 ετών) είναι αρκετά σημαντικό (17%) όπως επίσης και το ποσοστό γεροντικού πληθυσμού (65 ετών και άνω) το οποίο είναι 18% ενώ ο ενεργός πληθυσμός (15-64 ετών) συμμετέχει κατά 71%.

Η κατανομή του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης ανά φύλο και ηλικιακή κατηγορία, εμφανίζει μια σχεδόν ισομερή κατανομή με τον γυναικείο πληθυσμό να εμφανίζεται πιο «ώριμος» και να παρουσιάζει μεγαλύτερα ποσοστά συγκέντρωσης στις ηλικίες από 25-50 ετών.

Γράφημα 2 Ηλικιακή πυραμίδα κατανομής πληθυσμού περιοχής παρέμβασης ανά φύλο στην περιοχή παρέμβασης

Πίνακας 3 Κατανομή πληθυσμού περιοχής παρέμβασης ανά φύλο και ηλικία (2001) [ποσοστό %]

Ομάδες Ηλικιών	Σύνολο	% συνόλου	Ανδρες	% συνόλου	Γυναίκες	% συνόλου
	212.042		103.709		108.333	
0-6	14.010	6,61	7.144	3,37	6.866	3,24
6-9	9.510	4,48	4.849	2,29	4.661	2,20
10-14	11.909	5,62	6.326	2,98	5.583	2,63
15-19	13.932	6,57	7.337	3,46	6.595	3,11
20-24	15.784	7,44	7.947	3,75	7.837	3,70
25-29	16.238	7,66	7.869	3,71	8.369	3,95
30-34	17.975	8,48	8.598	4,05	9.377	4,42
35-39	16.564	7,81	7.888	3,72	8.676	4,09
40-44	16.625	7,84	7.832	3,69	8.793	4,15
45-49	15.293	7,21	7.431	3,50	7.862	3,71
50-54	14.427	6,80	6.979	3,29	7.448	3,51
55-59	11.418	5,38	5.805	2,74	5.613	2,65
60-64	11.498	5,42	5.623	2,65	5.875	2,77
65-69	9.891	4,66	4.792	2,26	5.099	2,40
70-74	8.400	3,96	3.891	1,84	4.509	2,13
75-79	4.386	2,07	1.813	0,86	2.573	1,21
80-84	2.457	1,16	955	0,45	1.502	0,71
85+	1.725	0,81	630	0,30	1.095	0,52

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001 – Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

2.3. Δείκτες γήρανσης και εξάρτησης

Με βάση στοιχεία από την απογραφή του 2001, προκύπτουν οι ακόλουθοι δείκτες για την Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης και την περιοχή παρέμβασης:

Δείκτης Εξάρτησης (ή Αναλογία Κοινωνικών Βαρών): Λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό του μη ικανού για εργασία πληθυσμού (μέχρι 14 ετών και άνω των 64 ετών) προς το ποσοστό του πληθυσμού σε ηλικία προς εργασία (15-64 ετών).

Δείκτης Γήρανσης: Λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό του γεροντικού πληθυσμού (άνω των 64 ετών) στον παιδικό πληθυσμό (έως 14 ετών). Εκφράζει την αναλογία ηλικιωμένων ανά 100 παιδιά.

Πίνακας 4 Κοινωνικοί δείκτες

Αναλογία Κοινωνικών Βαρών	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Περιοχή παρέμβασης	41,46	41,71	41,59
Π.Ε Θεσσαλονίκης	44,64	47,68	46,13
Ελλάδα	44,77	48,86	46,81
Δείκτης Γήρανσης	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Περιοχή παρέμβασης	65,94	86,37	75,81
Π.Ε Θεσσαλονίκης	86,39	110,65	97,94
Ελλάδα	95,46	125,64	110,06

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Απογραφή 2001 – Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Η Π.Ε Θεσσαλονίκης δεν διαφέρει σημαντικά από το σύνολο της χώρας στην αναλογία των κοινωνικών βαρών, με περίπου 46 μη ικανούς για εργασία (παιδιά και ηλικιωμένοι) να αντιστοιχούν σε κάθε 100 άτομα ενεργού πληθυσμού. Στην περιοχή παρέμβασης, η αναλογία αυτή είναι μικρότερη, με αντιστοιχία περίπου 42 εξαρτημένων ατόμων ανά 100 άτομα ενεργού πληθυσμού.

Τόσο η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης όσο και η περιοχή παρέμβασης, παρουσιάζουν χαμηλό δείκτη γήρανσης, συγκριτικά με το σύνολο της χώρας. Ο δείκτης γήρανσης είναι μεγαλύτερος στο γυναικείο πληθυσμό σε σχέση με τους άνδρες. Ο χαμηλός δείκτης γήρανσης προοιωνίζει μία δυναμική εξέλιξη του πληθυσμού ο οποίος, εκτός από τις γεννήσεις, αυξάνει με την μετακίνηση ημεδαπού (νέα ζευγάρια) και αλλοδαπού νεανικού πληθυσμού προς την περιοχή.

3. ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η Ανατολική Θεσσαλονίκη αποτελείται όπως έχει προαναφερθεί από δήμους οι οποίοι τα τελευταία χρόνια, ακολούθησαν παρόμοια μοντέλα ανάπτυξης με κύριο χαρακτηριστικό την ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα εις βάρος του πρωτογενούς και του δευτερογενούς. Ειδικότερα:

Η οικονομική δραστηριότητα στο **Δήμο Καλαμαριάς** αναπτύσσεται κυρίως στον τριτογενή τομέα (λιανεμπόριο, τουρισμός, υπηρεσίες εστίασης και ψυχαγωγίας, πληροφορική, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες) και κατά πολύ μικρότερο ποσοστό στο δευτερογενή τομέα και στον πρωτογενή, κυρίως στον αλιευτικό τομέα.

Η περιοχή Καλαμαριάς αποτελούσε από πάντα τόπο κατοικίας. Αρχικά ήταν ο τόπος των «μπαξέδων» και της παραθεριστικής κατοικίας των αστών της Θεσσαλονίκης. Με την έλευση των προσφύγων, δημιουργήθηκαν οι συνοικισμοί και αργότερα ο Δήμος της Καλαμαριάς, τόπος κατοικίας του προσφυγικού εργατικού δυναμικού της Θεσσαλονίκης.

Η αναζήτηση νέας κατοικίας από μία μεγάλη μερίδα του αστικού πληθυσμού της Θεσσαλονίκης με υψηλό βιοτικό επίπεδο και εισόδημα, δημιούργησε ισχυρή οικιστική πίεση στην Καλαμαριά από τις αρχές της δεκαετίας του '80. Αποτέλεσμα του γεγονότος αυτού ήταν η αύξηση της δόμησης, με ταυτόχρονη οικοπεδοποίηση της γεωργικής γης (μείωση των γεωργικών εκτάσεων κατά 76,8% τη δεκαετία 1991-2001) και μείωση του πρωτογενούς τομέα, ο οποίος πλέον περιορίζεται στην αλιεία. Τα τελευταία χρόνια, και ο τομέας αυτός παρουσιάζει μείωση τόσο στον αριθμό απασχολούμενων σε απόλυτες τιμές όσο και στην παραγωγή αλιευμάτων.

Ο Δήμος Καλαμαριάς δεν είχε ποτέ χαρακτήρα περιοχής με κάποιου είδους βιομηχανική - βιοτεχνική συγκέντρωση. Οι δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα ήταν περιορισμένες σε παραδοσιακούς κλάδους οι οποίοι όμως ήταν εντάσεως εργασίας (κλωστοϋφαντουργία, ένδυση, κ.λ.π.) και παρείχαν θέσεις εργασίας στην τοπική αγορά εργασίας, κυρίως στις γυναίκες και τους ανειδίκευτους εργάτες. Σήμερα, οι μονάδες του δευτερογενούς τομέα ανήκουν στην κατηγορία των μικρομεσαίων - ατομικών με μικρό αριθμό απασχολούμενων, είναι διάσπαρτες και αφορούν κυρίως εργαστήρια, όπως σιδηρουργεία, αλουμινοκατασκευές, ραφεία και εργαστήρια επίπλων, εργαστήρια ζαχαροπλαστικής κ.α τα οποία χωροθετούνται στα υπόγεια ή ισόγεια κτιρίων με κύρια χρήση την κατοικία.

Ο τριτογενής τομέας αποτελεί την κύρια οικονομική δραστηριότητα του Δήμου Καλαμαριάς και απασχολεί το 73,32% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού σύμφωνα με τα στοιχεία του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2011-2014. Η γειτνίαση της Καλαμαριάς με το ΠΣΘ καθώς και η συγκέντρωση πληθυσμού στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου είχαν σαν

αποτέλεσμα τη συγκέντρωση σημαντικών δραστηριοτήτων αναψυχής και εμπορίου υπερτοπικού χαρακτήρα στη Δήμο. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχουν υπερτοπικές δραστηριότητες που αφορούν υπεραγορές τροφίμων και πολυκαταστήματα, εμπορικές εκθέσεις (αυτοκινήτων, επίπλων, οικιακών ειδών κ.λ.π.) καθώς και δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (εκπαιδευτικά ιδρύματα, υπηρεσίες υγείας, κέντρα διασκέδασης, ξενοδοχεία και χώροι αναψυχής) εκατέρωθεν των βασικών οδικών αξόνων που διέρχονται από την περιοχή του Δήμου. Σε δεύτερο επίπεδο, έχουν αναπτυχθεί εμπορικές δραστηριότητες και υπηρεσίες εξυπηρέτησης των αναγκών των κατοίκων του Δήμου κατά κύριο λόγο στο εμπορικό και διοικητικό κέντρο, σε συμπληρωματικές εμπορικές και διοικητικές ζώνες (Φοίνικας – Άγιος Ιωάννης - Νέα Κρήνη) και στο σύνολο της περιοχής. Τέλος, ιδιαίτερη ένταση υπερτοπικής εμβέλειας εμφανίζουν και οι δραστηριότητες εστίασης και αναψυχής (εστιατόρια, café, bars κλπ). που συγκεντρώνονται κατά μήκος της παραλιακής ζώνη του Δήμου η οποία εκτείνεται σε 6,5χλμ.

Ο **Δήμος Θέρμης** ήταν πριν από 20 χρόνια ένας καθαρά αγροτικός δήμος, με τους πρώην Δήμους Μίκρας και Βασιλικών να είναι κατ' αποκλειστικότητα γεωργικές περιοχές. Όμως, μετά τη ραγδαία οικιστική ανάπτυξη που παρουσιάστηκε στο Δήμο τα τελευταία 10 χρόνια, η κατάσταση έχει αλλάξει και η γεωργία έχει μειωθεί σημαντικά, όπως συμβαίνει και σε όλη τη χώρα και σε όλη την περιοχή παρέμβασης.

Εν τούτοις, στη Δ.Ε Βασιλικών και Μίκρας, ο πρωτογενής τομέας εξακολουθεί να παραμένει ο κύριος τομέας οικονομικής ανάπτυξης με τις κοινότητες Βασιλικών, Τριλόφου, Αγίου Αντωνίου και Κάτω Σχολαρίου να παρουσιάζουν το μεγαλύτερο αριθμό καλλιεργούμενων εκτάσεων σε όλο το Δήμο. Τα κύρια παραγόμενα προϊόντα είναι κηπευτικά, αροτραίες καλλιέργειες και δενδρώδη – κυρίως ελιές. Πολλοί παραγωγοί της περιοχής εκμεταλλεύτηκαν τις επιδοτήσεις της Ε.Ε. για αγρανάπαυση των χωραφιών τους ενώ παρατηρείται τα τελευταία χρόνια μία μετατόπιση του κέντρου βάρους σε ποτιστικές καλλιέργειες και εντατικές μορφές γεωργίας, όπως τα κηπευτικά και τα θερμοκήπια.

Η κτηνοτροφία είναι αναπτυγμένη σε μικρότερο βαθμό συγκριτικά με την γεωργία στη περιοχή του Δήμου Θέρμης. Αφορά κατά κύριο λόγο εκτροφή αιγοπροβάτων και σε πολύ μικρότερο βαθμό βοοειδών ενώ στα Βασιλικά υπάρχουν συστηματικά πτηνοτροφεία. Το σύνολο σχεδόν των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων είναι παράλληλα και γεωργικές.

Στη ΒΙΠΑ και ΕΜΟ που λειτουργούν στην περιοχή καταγράφονται μονάδες όλων σχεδόν των κλάδων βιομηχανικής – βιοτεχνικής δραστηριότητας. Παράλληλα με την εγκατάσταση μεγάλων μονάδων του δευτερογενή τομέα παρατηρήθηκε και μετεγκατάσταση στην έξοδο του οικισμού Θέρμης μικρών βιοτεχνιών (ύφασμα, ξύλο κλπ.) . Η Δημοτική Ενότητα Θέρμης συγκεντρώνει τις περισσότερες μονάδες του δευτερογενούς τομέα στο σύνολο του Δήμου

ενώ ορισμένες δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα εντοπίζονται και βορείως του οικισμού Βασιλικών.

Ο τριτογενής τομέας εμφανίζεται ιδιαίτερα ενισχυμένος από δραστηριότητες υπερτοπικού χαρακτήρα που συγκεντρώνονται κυρίως στην περιοχή της Δημοτικής Ενότητας Θέρμης, ηπιότερα στην Μίκρα ενώ στην Δημοτική Ενότητα Βασιλικών είναι ανύπαρκτες. Αυτές αφορούν υπεραγορές τροφίμων και πολυκαταστήματα, διοίκηση, γραφεία και ερευνητικά κέντρα, τον τουρισμό, την αναψυχή, τον αθλητισμό, την υγεία – πρόνοια και τους σταθμούς αυτοκινήτων. Οι επιχειρήσεις αυτές βρίσκονται εκατέρωθεν των εθνικών οδικών αξόνων που διέρχονται από την περιοχή του Δήμου και την περιοχή του αεροδρομίου η οποία αποτελεί σημείο συγκέντρωσης μεγάλου αριθμού κέντρων διασκέδασης, καζίνο και μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων. Σημαντική συμβολή στην οικονομία της περιοχής είχε μέχρι πρότινος και η κατασκευαστική δραστηριότητα. Τέλος, σημαντικές τοπικές αγορές παροχής εμπορικών και άλλων υπηρεσιών για την κάλυψη των αναγκών των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής έχουν αναπτυχθεί στα κέντρα όλων των δημοτικών ενοτήτων.

Η τομεακή διάρθρωση της οικονομικής δραστηριότητας του **Δήμου Θερμαϊκού**, ακολουθεί την πορεία των 3 άλλων δήμων της περιοχής παρέμβασης. Οι δημοτικές ενότητες του Δήμου, από τόποι παραθεριστικής κατοικίας, αναψυχής αλλά και γεωργικής παραγωγής, μετατρέπονται τα τελευταία χρόνια ταχύτατα σε τόπους πρώτης κατοικίας.

Η γεωργική δραστηριότητα του Δήμου, μειώνεται σταδιακά λόγω της οικιστικής και πληθυσμιακής ανάπτυξης. Παρόλα αυτά, εξακολουθεί να απασχολεί μεγάλο μέρος του πληθυσμού κυρίως στη Δ.Ε Επανομής (24%). Το μεγαλύτερο ποσοστό των καλλιεργειών είναι αμπελώνες με σημαντική παραγωγή κρασιού και τσίπουρου, και ακολουθούν οι δενδρώδεις, οι αροτριάδες καλλιέργειες και τα κηπευτικά. Επιπλέον, η μεγάλη οικιστική και πληθυσμιακή ανάπτυξη της περιοχής σε συνδυασμό με τη ρύπανση του Θερμαϊκού, έχει περιορίσει σημαντικά την αλιεία και το ειδικό βάρος της στην οικονομική δραστηριότητά της περιοχής. Εξαιρεση αποτελεί η Δ.Ε Μηχανιώνας στην οποία η αλιεία εξακολουθεί να αποτελεί τη σημαντικότερη οικονομική δραστηριότητα και να απασχολεί 14% του πληθυσμού. Η Μηχανιώνα διαθέτει το μεγαλύτερο αλιευτικό στόλο μέσης αλιείας στην Ελλάδα και εκτός από το λιμάνι, διαθέτει αλιευτικό καταφύγιο στο Αγγελολόφρι και κυρίως την ιχθυόσκαλα Ν. Μηχανιώνας που συγκεντρώνει την εμπορική δραστηριότητα των αλιέων της Π.Ε Θεσσαλονίκης.

Στον τομέα της μεταποίησης, όλες σχεδόν οι μονάδες του Δήμου ανήκουν στην κατηγορία των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων από την άποψη του μεγέθους, της απασχόλησης, της δυναμικότητας και του κεφαλαίου και δραστηριοποιούνται στους κλάδους της ένδυσης-υπόδησης, τροφίμων-ποτών, ξύλου και επίπλου, θερμο-υδραυλικές και μεταλλικές κατασκευές κ.α.

Στον κλάδο του λιανικού εμπορίου και υπηρεσιών ο μεγαλύτερος αριθμός των επιχειρήσεων συγκεντρώνεται στις υπηρεσίες εστίασης και διασκέδασης, στα είδη οικιακού εξοπλισμού, στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και ασφάλειες, στους τομείς εμπορίας τροφίμων και ποτών, ειδών ένδυσης και υπόδησης, υπηρεσίες εκπαίδευσης και άθλησης, εμπορία αυτοκινήτων και ανταλλακτικών, ενοικιαζόμενα δωμάτια και διάφορες άλλες υπηρεσίες. Από τη δεκαετία του 1960, οι δημοτικές ενότητες του Θεσσαλικού, αποτελούν παραθεριστικό κέντρο ιδίως για τους κατοίκους της Θεσσαλονίκης με αποτέλεσμα ο τουρισμός και η αναψυχή να αποτελούν παραδοσιακά βασικές οικονομικές δραστηριότητες. Η περιοχή εκτός από τη θάλασσα διαθέτει αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία, όπως επίσης τον υδροβιότοπο του Αγγελοχωρίου και τον υδροβιότοπο της Επανομής που είναι ενταγμένοι στο πρόγραμμα «*Natura 2000*» της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παρουσιάζουν εξαιρετικό οικολογικό ενδιαφέρον.

Ο Δήμος Πυλαίας - Χορτιάτη αποτελεί μη αμιγή οικιστική περιοχή, όπου κατά την τελευταία εικοσαετία παρατηρήθηκε μεγάλη οικιστική ανάπτυξη, ενώ παράλληλα αναπτύχθηκε σημαντική εμπορική και βιοτεχνική δραστηριότητα στην ευρύτερη περιοχή του Πατριαρχικού (Δ.Ε Πυλαίας).

Παρόλο που τόσο ο πρώην Δήμος Χορτιάτη όσο και ο πρώην Δήμος Πυλαίας είχαν έντονη γεωργική δραστηριότητα, στο σημερινό Δήμο Πυλαίας- Χορτιάτη ως κύρια έκφραση δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα (γεωργικές και κτηνοτροφικές) θα μπορούσε να αναφερθεί η παρουσία της Αμερικάνικης Γεωργικής Σχολής, στην εκτός σχεδίου περιοχή του Δήμου. Υπάρχουν επίσης στην εξωαστική περιοχή διάσπαρτες μικρές ιδιωτικές γεωργικές εκμεταλλεύσεις, με κυρίαρχη την καλλιέργεια των σιτηρών και του ηλιάνθου και περιορισμένες εκτάσεις κηπευτικών και δενδρωδών καλλιεργειών. Στην κτηνοτροφία παραμένει ακόμη ένας μικρός αριθμός εκμεταλλεύσεων που αφορά κυρίως την εκτροφή αιγοπροβάτων λόγω της ύπαρξης των εκτεταμένων πρηνώνων και των χορτολιβαδικών εκτάσεων. Με δεδομένο το γεγονός ότι οι περισσότεροι από τους απασχολούμενους έχουν πλησιάσει το όριο συνταξιοδότησης, αναμένεται περαιτέρω μείωση της κτηνοτροφίας ενώ η επέκταση των οικισμών, επιβάλλει την μετεγκατάστασή των περισσότερων μονάδων. Τέλος, τα λατομεία της περιοχής είναι σήμερα σχεδόν όλα ανενεργά ενώ υπάρχει η δυνατότητα εκμετάλλευσης δασικών πόρων στην αντίστοιχη έκταση του Δήμου.

Οι μονάδες του δευτερογενούς τομέα είναι περιορισμένες και βρίσκονται στο νότιο τμήμα της εκτός σχεδίου περιοχής, μεταξύ των οδικών αξόνων Θεσσαλονίκης – Μουδανιών και Θεσσαλονίκης – Αεροδρομίου. Δεν διαπιστώνεται κάποια κλαδική εξειδίκευση ή συγκέντρωση εκτός από τις ναυπηγοεπισκευαστικές δραστηριότητες, νότια του άξονα Θεσσαλονίκης – Αεροδρομίου, στην παραλιακή ζώνη που λειτουργούν όμως υπό αυθαίρετο καθεστώς και προβλέπεται η απομάκρυνσή τους. Τέλος, στο σύνολο του Δήμου και στην

εκτός σχεδίου περιοχή λειτουργούν μικρές βιοτεχνικές μονάδες καθώς και εργαστήρια ενδυμάτων – υποδημάτων, επίπλων, μεταλλικών κατασκευών οργάνων κ.α. Οι περισσότερες επιχειρήσεις είναι μικρού – μεσαίου μεγέθους ως προς τον αριθμό των απασχολούμενων και την παραγωγική δραστηριότητα. Πρόκειται συνήθως για παραδοσιακές στην οργάνωσή τους μονάδες, οικογενειακής μορφής, των οποίων η παραγωγή διατίθεται στην αγορά της ευρύτερης περιοχής.

Η ανάπτυξη του τριτογενούς τομέα είναι σημαντική τόσο στην εντός σχεδίου όσο και στην εκτός σχεδίου περιοχή του δήμου. Ειδικότερα, εντός σχεδίου, σε κάθε δημοτική ενότητα λειτουργεί μία οργανωμένη τοπική αγορά, με πλήθος και ποικιλία εμπορικών επιχειρήσεων που εξυπηρετούν κυρίως τις ανάγκες των κατοίκων. Καταγράφονται καταστήματα εμπορίου, κυρίως καθημερινού, καταστήματα εξυπηρετήσεων, υποκαταστήματα τραπεζών, γραφεία, φαρμακεία και ιατρεία, καθώς και όλες οι μονάδες των κοινωνικών υποδομών. Στην εκτός σχεδίου περιοχή υπάρχει πολύ μεγάλη ανάπτυξη εμπορικών κέντρων τα οποία διαθέτουν ποικίλες αστικές δραστηριότητες και συγκεντρώνουν πολύ κόσμο, λειτουργώντας ως υπερτοπικοί πόλοι. Οι συνολικές επιφάνειές τους είναι αρκετών εκατοντάδων χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων. Καταγράφονται τέσσερις 4 μεγάλες μονάδες: «ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ», «FLORIDA», «MEDITERRANEANCOSMOS» και «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ». Στον εμπορικό κλάδο υπάρχουν ακόμα τα πολυκαταστήματα CARREFOUR, MAKRO, PRAKTIKER, IKEA, JUMBO, καθώς και μεγάλος αριθμός αντιπροσωπειών, άλλων καταστημάτων εμπορίου και καταστημάτων αναψυχής – ψυχαγωγίας. Τέλος, στον τομέα του τουρισμού, υπάρχει μια σημαντική μονάδα, κατηγορίας πολυτελείας 5 αστέρων αυτή του “Νικόπολις”, δυναμικότητας 97 κλινών.

Στα διοικητικά όρια του Δήμου Πυλαίας βρίσκεται η Τεχνόπολις Θεσσαλονίκης, η οποία έχει έκταση 93.968,90 τ.μ. και όπου έχει γίνει εγκατάσταση μονάδων νέας και υψηλής τεχνολογίας, ερευνητικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και επιχειρήσεων παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών. Στον τομέα της εκπαίδευσης εντοπίζονται επίσης οι περισσότερες εγκαταστάσεις ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων στο ΠΣΘ (Αμερικανικό Κολλέγιο, Καλαμαρί, Γερμανική Σχολή, Αρσάκειο, εκπαιδευτήρια «Απόστολος Παύλος», Αριστοτέλειο Κολλέγιο). Επίσης, στον τομέα της υγείας – περίθαλψης – πρόνοιας, καταγράφονται οι εγκαταστάσεις του Διαβαλκανικού Ιατρικού Κέντρου, του Γένεσις, του ΕΛΕΠΑΠ, ο «Άγιος Δημήτριος», το Άσυλο του Παιδιού, της εταιρίας Σπαστικών Β.Ελλάδος. Τέλος, στην περιοχή καταγράφονται εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης – εκπαίδευσης του δημόσιου τομέα, όπως είναι του ΙΤΣΑΚ, των ΕΚΑΜ, του ΕΚΑΒ, το CEDEFOP, η Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου.

Η **Τοπική Αυτοδιοίκηση** της περιοχής παρέμβασης με κοινές ή παράλληλες πρωτοβουλίες έχουν εντάξει στον στρατηγικό τους σχεδιασμό την **προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης** από τα τέλη της δεκαετίας του 90.

Με πρωτοβουλία των προκαλλικρατικών δήμων της περιοχής λειτούργησε το 2007, το πρώτο Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών Συσκευασίας στη Β. Ελλάδα, σε συνεργασία με το Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης υλικών συσκευασίας (Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης - Ανακύκλωσης Α.Ε.),

Σήμερα το έργο αξιοποιεί 4.478 κάδους των 1.100 λίτρων και 370 κάδους των 660 λίτρων. Συνολικά έχουν παραχωρηθεί από την Ε.Ε.Α.Α. Α.Ε στους δήμους 11 απορριμματοφόρα των 16 m³ και 2 απορριμματοφόρα των 8 m³, τύπου πρέσας. Με βάση τα στοιχεία του έργου προκύπτει ότι η μέση απόδοση κάθε νοικοκυριού των 11 ΟΤΑ του έργου ανέρχεται το 2011 σε 10,28 κιλά ανακυκλώσιμων υλικών το μήνα.

Το βασικότερο ανακυκλώσιμο υλικό που ανακυκλώνεται στο ΚΔΑΥ Θέρμης είναι το χαρτί (έντυπο, συσκευασίες, χαρτόνι, κλπ.), το οποίο καταλαμβάνει το 82% των παραγόμενων ανακυκλώσιμων υλικών και ακολουθεί το πλαστικό (PET, PE, PS, PP) με 12%, το γυαλί με 2 %, ο σίδηρος με 2,8% το αλουμίνιο με 0,5% και τα μεικτά υλικά με 0,7%.

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του ΚΔΑΥ Ανατολικής Θεσσαλονίκης τα περιβαλλοντικά οφέλη της ανακύκλωσης περιλαμβάνουν:

- Μείωση των απορριμμάτων που μεταφέρονται στο ΧΥΤΑ κατά 43.300 τόνους
- Εξοικονόμηση για τους ΟΤΑ του έργου ποσού ύψους 1.161.000 ευρώ από το τέλος ταφής με βάση την τρέχουσα τιμολογιακή πολιτική του ΧΥΤΑ.
- Μείωση των δρομολογίων απορριμματοφόρων στο ΧΥΤΑ κατά 11.000 δρομολόγια (εξοικονόμηση καυσίμων, μείωση εκπομπών CO₂, βελτίωση κυκλοφοριακού στην Περιφερειακή οδό, κλπ.)
- Επιμήκυνση του χρόνου ζωής του ΧΥΤΑ (εξοικονομήθηκε χώρος για τα ετήσια απορρίμματα μιας πόλης 120.000 κατοίκων)
- Εξοικονόμηση των φυσικών πόρων και της ενέργειας που απαιτούνται για την παραγωγή των 43.000 τόνων υλικών που ανακυκλώθηκαν (πχ. από την ανακύκλωση χαρτιού επετεύχθη η αποφυγή υλοτόμησης 731.000 δέντρων, 17 δέντρα για την παραγωγή ενός τόνου χαρτιού).
- Αναβαθμισμένη υπηρεσία καθαριότητας & ουσιαστική ανάπτυξη της ανακύκλωσης
- Ενημερωτική δράση και πληροφόρηση των κατοίκων και των μαθητών
- Δημιουργία 80 νέων θέσεων εργασίας σε συλλογή και διαλογή
- Εκπλήρωση της περιβαλλοντικής υποχρέωσης προς την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα υλικά που συλλέγονται και ανακυκλώνονται περιλαμβάνουν τις κατηγορίες : χαρτοκιβώτια, ανάμεικτα χαρτιά, λευκό χαρτί, χάρτινη συσκευασία υγρών, PET φιάλες, PE

φιάλες, PVC φιάλες, ανάμεικτα πλαστικά συσκευασίας (PP και PS), PE φιλμ, κουτιά αλουμινίου, κουτιά σιδήρου και γυάλινες συσκευασίες.

Παράλληλα έχουν αναπτύξει συνεργασίες και με τα συστήματα διαχείρισης ανακύκλωσης στηλών (ΑΦΗΣ), συσσωρευτών (ΣΥΔΕΣΙΣ) και συσκευών, ενώ προβλέπεται με την αναμενόμενη ολοκλήρωση του θεσμικού πλαισίου για την εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων από εκσκαφές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ), να δημιουργηθούν μονάδες επεξεργασίας στην περιοχή παρέμβασης.

Ο τομέας της ανακύκλωσης στην ευρύτερη περιοχή της περιφερειακής ενότητας Θεσσαλονίκης όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα με τις 47 εταιρείες που λειτουργούν στα όριά της, τα τελευταία χρόνια αναπτύσσετε δυναμικά και αποτελούν τομέα που μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Εταιρείες συλλογής, διαλογής και επεξεργασίας ανακυκλώσιμων υλικών, στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΩΝ
Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) Θέρμης Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) Ατομικό σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών της Ιδιωτικής Ετικέτας και Εισαγωγής Προϊόντων «ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ»
ΦΟΡΗΤΕΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΣΤΗΛΕΣ ΚΑΙ ΣΥΣΣΩΡΕΥΤΕΣ
Ανακύκλωση Καταλυτών
ΕΛΑΣΤΙΚΑ
Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Μεταχειρισμένων Ελαστικών «ECOELASTICA» σε συνεργασία με την εταιρεία TRIAS ECO
ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ και ΕΛΑΙΑ
Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων Λιπαντικών Ελαίων «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Α.Ε.» ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ_& ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΛΑΙΩΝ & ΖΩΙΚΩΝ ΛΙΠΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΑΣ Ε. ΚΑΡΟΥΖΑΚΗ-Π.ΠΑΥΛΙΔΗΣ Ο.Ε.
ΑΔΡΑΝΗ
Ανακύκλωση Αδρανών Βορείου Ελλάδας «ΑΝΑΒΕ Α.Ε.» ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΑΔΡΑΝΩΝ ΑΕ ΑΔΡΑΝΗ ΥΛΙΚΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ Α.Ε.
ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΧΑΡΤΙΟΥ
ΜΕΛ, Οικονόμου Αλέκος Μουζιάκης ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ-ΧΑΡΤΙΟΥ Ορφανίδης Πολύκαρπος

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΜΕΤΑΛΛΟΥ

ΜΕΤΕCO - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Γ ΚΑΙ ΥΙΟΙ ΟΕ
ΜΟΤΟΡΙ ΕΠΕ Ανακύκλωση Σιδήρου και Μετάλλων
Χουσεϊνογλου Βαλεντίνη Γ. Ανακύκλωση Παλαιού Μετάλλου
Κιάζου Σοφία Ν. Ανακύκλωση Παλαιών Μετάλλων
ΑΦΟΙ ΚΑΜΠΑΡΗ
ΜΟΤΟΡΙ ΜΟΝ. ΕΠΕ, Εταιρία Ανακύκλωσης Σιδήρων και Μετάλλων,
Κ. ΧΑΡΔΑΛΗΣ κ ΣΙΑ Ο.Ε. ΑΝΑΚΥΚΛΩΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Α.Ε.,
ΣΙΔΜΕΤΑΛ ΑΒΕΕ, Ανακύκλωση Μετάλλων και Αυτοκινήτων,
ΒΕΛΚΟΣ ΣΤ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ, Ανακύκλωση Μετάλλων & Αυτοκινήτων
ΠΑΝΜΕΤΑΛΛΙΚΗ Α.Ε., Χρήστος Χαρδάλης & Υιοι Ο.Ε. ,
Ανακύκλωση Μετάλλων ΕΚΟΜΕΤΑΛ Α.Ε.Β.Ε
ΑΛ ΜΕΤΑΛ ΑΒΕ & ΝΕ,
ΑΣΛΑΝΙΔΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ Ανακύκλωση Μέταλλων

ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ

COSMOPLAST, παράγωγη πλαστικών προϊόντων - ανακύκλωση πλαστικού
Σκάρπας Νικόλαος Π. Ανακύκλωση Πλαστικών Ειδών
ΒΙΟΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΑΕ Παραγωγή Λιπασμάτων - Ανακύκλωση Ελαστικού
ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ
ΑΦΙΛ - ΕCΟ - ΠΟΤΟΥΡΙΔΗΣ Γ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΕΠΕ Συστήματα - Μηχανήματα Ανακύκλωσης
ΦΙΛΛΙΠΙΑΔΗΣ Α.Ε., Ανακύκλωση οχημάτων ΟΤΚΖ
ΠΑΝ ΜΕΤΑΛ Ο.Ε., Ανακύκλωση αυτοκινήτων
ΣΓΟΥΡΟΥΔΗ
Σ.&Ε.ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

ΤΡΙΑΣ ΕCΟ ΑΕΒΕ Συλλογή Μεταφορά Διαχείριση και Ανακύκλωση αποβλήτων Αυτοκινήτων και Απορριμάτων
LΟΒΒΕ ΤΖΙΛΑΛΙΣ ΝΟRTH Α.Ε.,
ΑΦΟΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ ΑΒΒΕΒΕ,
ΕΛΔΙΑ
RΕPLAN - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ Ι ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ
ΑΕΙΦΟΡΟΣ Α.Ε., Ανακύκλωση και Διαχείριση Αποβλήτων
ΕCΟ FΟUR ΕΚΟ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΠΕ Υπηρεσίες Διαχείρισης Αποβλήτων
ΠΑΝΑΚΥΚΛΩΤΙΚΗ (Βρανάς Παναγιώτης Β.)
ΑΡΑΤΣΙΑΛΗ ΑΦΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΩΝ ΥΛΙΚΩΝ
RΕCYCLON Α.Ε. Εμπορεία και Διαχείριση Ανακυκλώσιμων Υλικών

Επιπλέον οι ΟΤΑ της περιοχής παρέμβασης έχουν αποφασίσει την τελευταία διετία να προσχωρήσουν στην αυτοδιοικητική Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για την προώθηση του «Συμφώνου των Δημάρχων». Οι φιλόδοξοι στόχοι της επεξηγούνται στη Δέσμη μέτρων της ΕΕ για την αλλαγή του κλίματος και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η οποία δεσμεύει τα

κράτη μέλη να μειώσουν τις εκπομπές του CO₂ κατά 20% τουλάχιστον έως το 2020. Οι πόλεις που υπογράφουν το Σύμφωνο των Δημάρχων συμβάλλουν σε αυτούς τους στόχους πολιτικής δια της επίσημης δέσμευσης ότι θα υπερβούν αυτόν τον στόχο, μέσω της υλοποίησης του δικού τους Σχεδίου Δράσης Αειφόρου Ενέργειας (ΣΔΑΕ).

Η επίσημη δέσμευση των υπογραφόντων μεταφράζεται σε απτά μέτρα και έργα. Οι υπογράφουσες πόλεις δέχονται να υποβάλλουν εκθέσεις και να παρακολουθούνται σε σχέση με το πώς υλοποιούν τα Σχέδια Δράσης Αειφόρου Ενέργειας (ΣΔΑΕ) και αποδέχονται ότι η συμμετοχή τους στο Σύμφωνο θα λήξει σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Επιπλέον, οι πόλεις δεσμεύονται ότι θα διαθέσουν επαρκές ανθρώπινο δυναμικό, κινητοποιώντας το κοινωνικό σύνολο στις γεωγραφικές περιοχές τους, ώστε να λάβει μέρος στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης,

Η πρωτοβουλία «Σύμφωνο των Δημάρχων», για την υποστήριξη των δήμων ανέπτυξε μια συγκεκριμένη μεθοδολογία για την δημιουργία των ΣΔΑΕ και κάλεσε όλους του δήμους να ακολουθήσουν τα συγκεκριμένα πρότυπα.

Το ΣΔΑΕ περιλαμβάνει τρία βασικά μέρη τα οποία αφορούν στα εξής:

- Μακροπρόθεσμο όραμα και συνολική στρατηγική - όπου καθορίζεται ο προβλεπόμενος συνολικός στόχος για τις εκπομπές CO₂, οι τομείς δράσης προτεραιότητας, το προσωπικό και οι οικονομικοί πόροι που θα διατεθούν.
- Κύρια αποτελέσματα της Απογραφής Εκπομπών Αναφοράς - όπου αναφέρεται το τρέχον επίπεδο κατανάλωσης ενέργειας και προσδιορίζονται οι κύριες πηγές εκπομπών CO₂. Καταγράφονται στοιχεία θερμικών και ηλεκτρικών καταναλώσεων ανά κατηγορία όπως: δημοτικά κτίρια και εγκαταστάσεις, ιδιωτικές κατοικίες, δημοτικός δημόσιος φωτισμός και μεταφορές.
- Βασικά στοιχεία για την Αειφόρο Ενέργεια - όπου περιγράφονται τα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα που έχουν καθοριστεί για την υλοποίηση της συνολικής στρατηγικής, καθώς και τα χρονικά πλαίσια, οι εκχωρούμενες αρμοδιότητες και τα διατιθέμενα κονδύλια του προϋπολογισμού.

Ο Δήμος Θέρμης με την προκαλλικρατική του μορφή ήταν ο πρώτος Δήμος στη Β. Ελλάδα που κατέθεσε ΣΔΑΕ, ενώ σήμερα μετά την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτη και οι τέσσερις ΟΤΑ έως το τέλος του 2012, προβλέπεται να έχουν εκπονήσει τα σχετικά Σχέδια Δράσης Αειφόρου Ενέργειας.

Συμπεράσματα:

Οι τοπικές αγορές των δήμων της Ανατολικής Θεσσαλονίκης έχουν μια κοινή αναπτυξιακή πορεία που συνοψίζεται στην οικιστική ανάπτυξη, την ανάπτυξη του τριτογενή τομέα για

την εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων της εις βάρος των άλλων δύο τομέων της οικονομίας και την ανάπτυξη υπερτοπικών δραστηριοτήτων στην περιοχή που λειτουργούν ως μοχλοί ανάπτυξης των τοπικών οικονομιών.

Το αναπτυξιακό αυτό μοντέλο, το οποίο συνάδει με την πορεία ανάπτυξης στο σύνολο της χώρας, αναμένεται τα επόμενα χρόνια να τροποποιηθεί. Ήδη η οικοδομική δραστηριότητα και συνακόλουθα η οικιστική ανάπτυξη έχει συρρικνωθεί ενώ η συνεχιζόμενη ύφεση έχει τροποποιήσει σημαντικά τα καταναλωτικά πρότυπα και συνακόλουθα τις εμπορικές δραστηριότητες. Τόσο η περιοχή παρέμβασης όσο και το σύνολο της χώρας θα στραφούν, σύμφωνα με τα ισχύοντα μέχρι ώρας, προς ένα μοντέλο ανάπτυξης που θα ενισχύει την πρωτογενή παραγωγή, την μεταποίηση με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και την καινοτομική επιχειρηματικότητα και θα κατευθύνει την παροχή υπηρεσιών προς την βελτίωση της ποιότητας ζωής και την αειφορία.

Στο πλαίσιο αυτό, οι τοπικές αγορές των δήμων της Ανατολικής Θεσσαλονίκης προβλέπεται καταρχήν ότι θα εξακολουθούν να προσανατολίζονται προς την εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων με στροφή προς τις υπηρεσίες χαμηλού κόστους σε όλο το φάσμα (εμπόριο, τουρισμός, υπηρεσίες φροντίδας, εκπαίδευσης κ.λ.π) και τις υπηρεσίες της «πράσινης ανάπτυξης» (ανακύκλωση, μονώσεις, εναλλακτική ενέργεια κλπ). Επιπλέον, ο πρωτογενής τομέας και η αγροτική επιχειρηματικότητα προβλέπεται, όπως συμβαίνει ήδη στο σύνολο της χώρας, να αναπτυχθεί όπου υπάρχουν ακόμη δυνατότητες και να υποστηρίξει την τοπική οικονομία με προϊόντα προστιθέμενης αξίας. Τέλος, η περαιτέρω ανάπτυξη της Ανατολικής Θεσσαλονίκης θα εξακολουθήσει να στηρίζεται στην πλεονεκτική της θέση σε σχέση με κύριες υποδομές μεταφορών, την ύπαρξη υπερτοπικών υποδομών και υπηρεσιών και τη συγκέντρωση εξειδικευμένων εθνικών και ευρωπαϊκών ερευνητικών κέντρων, ινστιτούτων και οργανισμών. Η ένταξη της Ανατολικής Θεσσαλονίκης στην Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας, θα παίξει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της περιοχής.

4. ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η περιοχή παρέμβασης, αποτελείται από δήμους και δημοτικές ενότητες που βρίσκονται εντός και στα όρια του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης. Κατά μεγάλο ποσοστό αποτελούν χωρικές ενότητες κατοικίας των οποίων ο ενεργός πληθυσμός απασχολείται στο σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, αποτελεί μέρος της τοπικής της αγοράς και επηρεάζεται από τις εξελίξεις της.

Τα βασικά χαρακτηριστικά και μεγέθη της αγοράς εργασίας στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης καθώς και στους Δήμους της περιοχής παρέμβασης που έχει καταγράψει και δημοσιοποιεί σταδιακά η Ελληνική Στατιστική Αρχή, αφορούν στον πραγματικό πληθυσμό των εξεταζόμενων περιοχών, δηλαδή στον αριθμός των ατόμων που βρέθηκαν παρόντα κατά την ημέρα της απογραφής. Τα μεγέθη που αφορούν στην αγορά εργασίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, στηρίζονται στις δειγματοληπτικές Έρευνες Εργατικού Δυναμικού που πραγματοποιεί η ΕΛ.ΣΤ.ΑΤ, κάθε τρίμηνο και καταγράφουν τις εξελίξεις και τις τάσεις των επί μέρους τοπικών αγορών εργασίας.

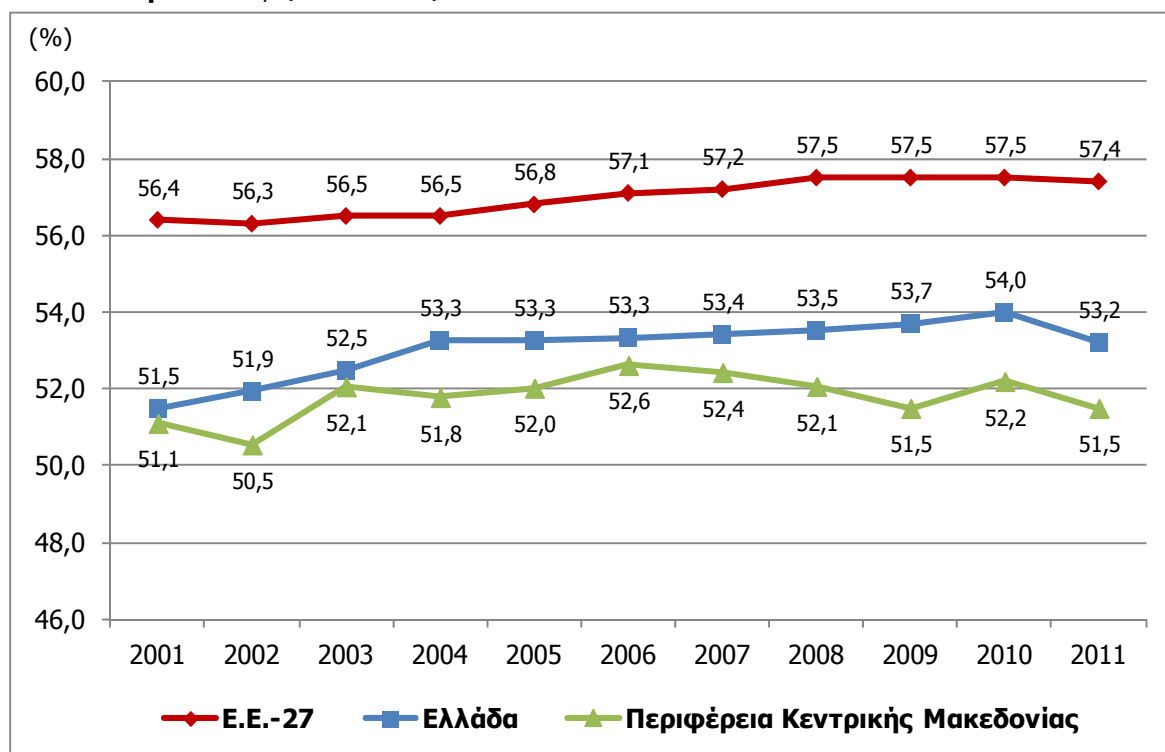
4.1. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός

4.1.1. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός ή εναλλακτικά εργατικό δυναμικό της εξεταζόμενης κάθε φορά περιοχής είναι το τμήμα του πληθυσμού σε ηλικία προς εργασία το οποίο είτε απασχολείται είτε καταγράφεται ως άνεργο. Το ποσοστό συμμετοχής του εργατικού δυναμικού στο συνολικό πληθυσμό σε ηλικία προς εργασία, αποτελεί έναν κρίσιμο δείκτη για το πώς η αγορά εργασίας αξιοποιεί τους ανθρώπινους πόρους μιας περιοχής.

Σε επίπεδο περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, χώρας και Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ των ετών 2001 και 2011, η συμμετοχή του εργατικού δυναμικού στο συνολικό πληθυσμό σε ηλικία προς εργασία παρουσίασε την παρακάτω εξέλιξη.

Γράφημα 3 Ποσοστό συμμετοχής του εργατικού δυναμικού στην περιφέρεια, στη χώρα και στην Ε.Ε.-27 (2001-2011)

Παρατηρούμε ότι το ποσοστό συμμετοχής του εργατικού δυναμικού στο συνολικό πληθυσμό σε ηλικία προς εργασία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ακολουθεί μία ελαφρώς ανοδική πορεία με μικρές διακυμάνσεις, καταλήγοντας το 2011 στο 51,5%, αυξημένο κατά 0,4% σε σχέση με το 2001. Παρόλα αυτά, καθ' όλη την εξεταζόμενη χρονική περίοδο, είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό σε επίπεδο χώρας.

Τόσο το εθνικό όσο και το περιφερειακό ποσοστό συμμετοχής του εργατικού δυναμικού υπολείπονται σημαντικά του μέσου όρου της Ε.Ε.-27 καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο.

4.1.2. Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης

Το εργατικό δυναμικό της Π.Ε. Θεσσαλονίκης, συνολικά και ανά φύλο, εξελίχθηκε μεταξύ των απογραφών 1991-2001 ως ακολούθως:

- Το εργατικό δυναμικό της Π.Ε. αυξήθηκε κατά 59,8%, η άνοδος αυτή οφείλεται κυρίως στη μεγάλη αύξηση (70%) του γυναικείου εργατικού δυναμικού, αλλά και στην αύξηση του ανδρικού εργατικού δυναμικού κατά 53,7%.
- Το ποσοστό συμμετοχής του εργατικού δυναμικού στο σύνολο του πληθυσμού σε ηλικία προς εργασία σημείωσε μικρή άνοδο, καθώς από 48,4% το 1991 ανήλθε στο 51,2% το 2001. Η άνοδος αυτή οφείλεται μόνο στην άνοδο του ποσοστού συμμετοχής του γυναικείου εργατικού δυναμικού κατά 5,3 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ το ποσοστό

συμμετοχής του ανδρικού εργατικού δυναμικού στο συνολικό πληθυσμό σε ηλικία προς εργασία μειώθηκε κατά 0,8 ποσοστιαίες μονάδες.

Σε αναλογική προβολή με βάση τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής του 2011, η εξέλιξη του εργατικού δυναμικού στην Π.Ε Θεσσαλονίκης, απεικονίζεται ως ακολούθως.

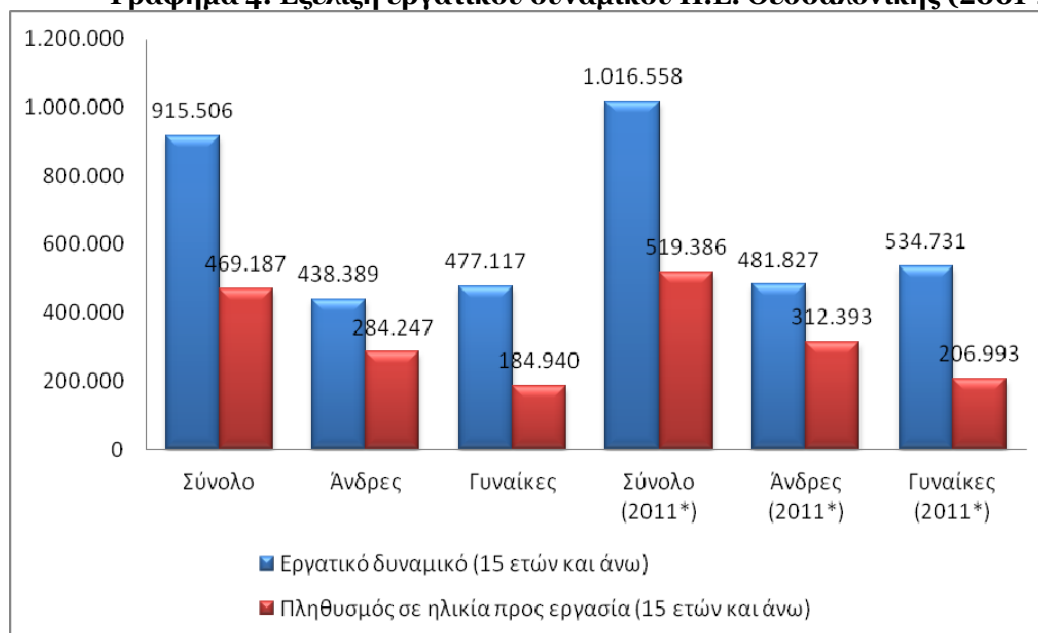
Πίνακας 5 Εξέλιξη του εργατικού δυναμικού Π.Ε. Θεσσαλονίκης

Περιγραφή	1991			2001			2011*		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Πληθυσμός σε ηλικία προς εργασία (15 ετών και άνω)	606.693	281.729	324.964	915.506	438.389	477.117	1.016.558	481.827	534.731
Εργατικό δυναμικό (15 ετών και άνω)	293.683	184.897	108.786	469.187	284.247	184.940	519.386	312.393	206.993
Ποσοστιαία Μεταβολή του πληθυσμού σε ηλικία προς εργασία 2001-2011				50,9	55,6	46,8	11	9,9	12,08
Ποσοστιαία Μεταβολή του εργατικού δυναμικού 2001-2011				59,8	53,7	70	10,7	9,9	11,92
Ποσοστό συμμετοχής του εργατικού δυναμικού	48,4	65,6	33,5	51,2	64,8	38,8	51,09	64,84	38,71

*Εκτίμηση 2011 βάσει των προσωρινών στοιχείων απογραφής

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001 – απογραφή 2011/ Ελεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Γράφημα 4: Εξέλιξη εργατικού δυναμικού Π.Ε. Θεσσαλονίκης (2001-2011)

Η κατανομή του εργατικού δυναμικού κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο αναδεικνύει ότι ο μεγαλύτερος όγκος εργατικού δυναμικού καταγράφεται στην ηλικιακή κατηγορία 30-44 ετών (42,5%). Τα αντίστοιχα ποσοστά για τους άνδρες και τις γυναίκες είναι 41,3% και 44,5%. Ακολουθεί η ηλικιακή κατηγορία 45-64 ετών με 28,1% με αντίστοιχα ποσοστά για τους άνδρες και τις γυναίκες 31,4% και 23,1%.

Πίνακας 6 Ποσοστιαία (%) κατανομή του εργατικού δυναμικού κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο (Π.Ε. Θεσσαλονίκης)

Ηλικιακή κατηγορία	Φύλο					
	Σύνολο		Άνδρες		Γυναίκες	
	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)
Σύνολο	469.187	100,0	284.247	100,0	184.940	100,0
15-19 ετών	10.493	2,2	6.493	2,3	4.000	2,2
20-24 ετών	49.984	10,7	27.176	9,6	22.808	12,3
25-29 ετών	70.974	15,1	39.406	13,9	31.568	17,1
30-44 ετών	199.497	42,5	117.260	41,3	82.237	44,5
45-64 ετών	131.887	28,1	89.152	31,4	42.735	23,1
65+ ετών	6.352	1,4	4.760	1,7	1.592	0,9

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001 / Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Η αναλογική προβολή της κατανομής του εργατικού δυναμικού κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής του 2011, παρουσιάζει την παρακάτω εικόνα.

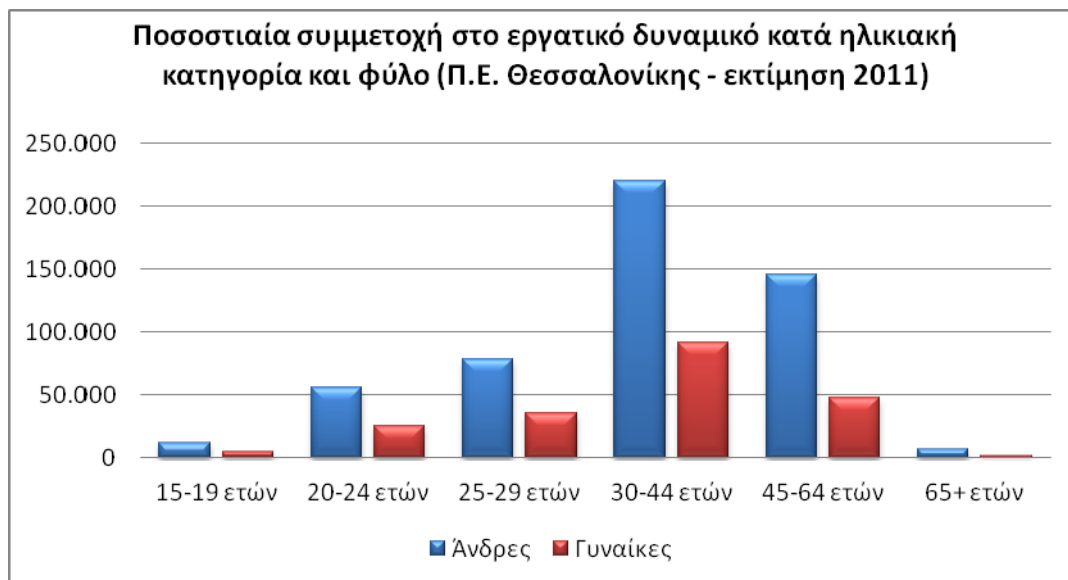
Πίνακας 7 Ποσοστιαία (%) κατανομή του εργατικού δυναμικού κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο (Π.Ε. Θεσσαλονίκης) (Εκτίμηση 2011)

Ηλικιακή κατηγορία	Φύλο (2011)*					
	Σύνολο		Άνδρες		Γυναίκες	
	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)
Σύνολο	519.386	100	312.393	100	206.993	100
15-19 ετών	11.426	2,2	7.185	2,3	4.554	2,2
20-24 ετών	55.574	10,7	29.990	9,6	25.460	12,3
25-29 ετών	78.427	15,1	43.423	13,9	35.396	17,1
30-44 ετών	220.739	42,5	128.393	41,3	91.905	44,5
45-64 ετών	145.947	28,1	98.091	31,4	47.815	23,1
65+ ετών	7.271	1,4	5.311	1,7	1.863	0,9

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2011 / Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

*Εκτίμηση 2011 βάσει των προσωρινών στοιχείων απογραφής

Γράφημα 5: Ποσοστιαία συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο (Π.Ε. Θεσσαλονίκης – εκτίμηση 2011)

Τέλος, στον πίνακα ποσοστιαίας συμμετοχής των δύο φύλων στο σύνολο του εργατικού δυναμικού της περιφερειακής ενότητας κατά ηλικιακή κατηγορία παρατηρούμε ότι:

- Το 60,6% του εργατικού δυναμικού του νομού αποτελείται από άνδρες και το 39,4% από γυναίκες.
- Οι άνδρες κατέχουν το υψηλότερο ποσοστό σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής οι άνδρες το έχουν στην ηλικιακή κατηγορία 65+ ετών (74,9%) ενώ οι γυναίκες στην ηλικιακή κατηγορία 20-24 ετών (45,6%).

Πίνακας 8 Ποσοστιαία (%) συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο (Π.Ε Θεσσαλονίκης)

Ηλικιακή κατηγορία	Φύλο					
	Σύνολο		Άνδρες		Γυναίκες	
	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)
<u>Σύνολο</u>	469.187	100,0	284.247	60,6	184.940	39,4
15-19 ετών	10.493	100,0	6.493	61,9	4.000	38,1
20-24 ετών	49.984	100,0	27.176	54,4	22.808	45,6
25-29 ετών	70.974	100,0	39.406	55,5	31.568	44,5
30-44 ετών	199.497	100,0	117.260	58,8	82.237	41,2
45-64 ετών	131.887	100,0	89.152	67,6	42.735	32,4
65+ ετών	6.352	100,0	4.760	74,9	1.592	25,1

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001 / Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

4.1.3. Ανατολική Θεσσαλονίκη – περιοχή παρέμβασης

Αντίστοιχα την ίδια χρονική περίοδο, το εργατικό δυναμικό στην περιοχή παρέμβασης καταγράφει τις εξής εξελίξεις:

Πίνακας 9 Κατανομή πληθυσμού (Ανατολική Θεσσαλονίκη 2001)

Περιγραφή	Άνδρες	% συνόλου	Γυναίκες	% συνόλου	Σύνολο
Συνολικός πληθυσμός	103.709	49%	108.333	51%	212.042
Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	56.243	60,20%	37.211	39,80%	93.454
Απασχολούμενοι	51.653	61,22%	32.716	38,78%	84.369
Άνεργοι	4.590	50,52%	4.495	49,48%	9.085
Οικονομικά μη ενεργοί	28.434	34,8%	53.276	65,2%	81.710

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001 / Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής 2001, παρατηρούμε ότι στην περιοχή παρέμβασης, ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός είναι πολύ μεγάλος (34,8% των ανδρών και 65,2% των γυναικών). Επίσης αρκετά υψηλά είναι και τα ποσοστά ανεργίας στο σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ιδίως των γυναικών.

Στο δήμο Θερμαϊκού και ιδιαίτερα στις Δ.Ε. Θερμαϊκού και Μηχανιώνας παρατηρούμε τα υψηλότερα ποσοστά παλιννοστούντων και μεταναστών (υπερβαίνει 10%), ενώ στους υπόλοιπους ΟΤΑ δεν υπερβαίνουν το 2-3%. Στις δομές των ΟΤΑ, τα απασχολούμενα ΑμεΑ υπερβαίνουν τα 250 άτομα, ενώ από παλαιότερη πρωτογενή έρευνα –πριν την οικονομική κρίση- υπολογίζεται ότι αποτελούσαν το 4% του ενεργού πληθυσμού, από τους οποίους οι άνεργοι υπερέβαιναν το 35%. Αντίστοιχα οι μονογονεϊκές οικογένειες αποτελούσαν το 2,7%, με ποσοστό ανεργίας 33%.

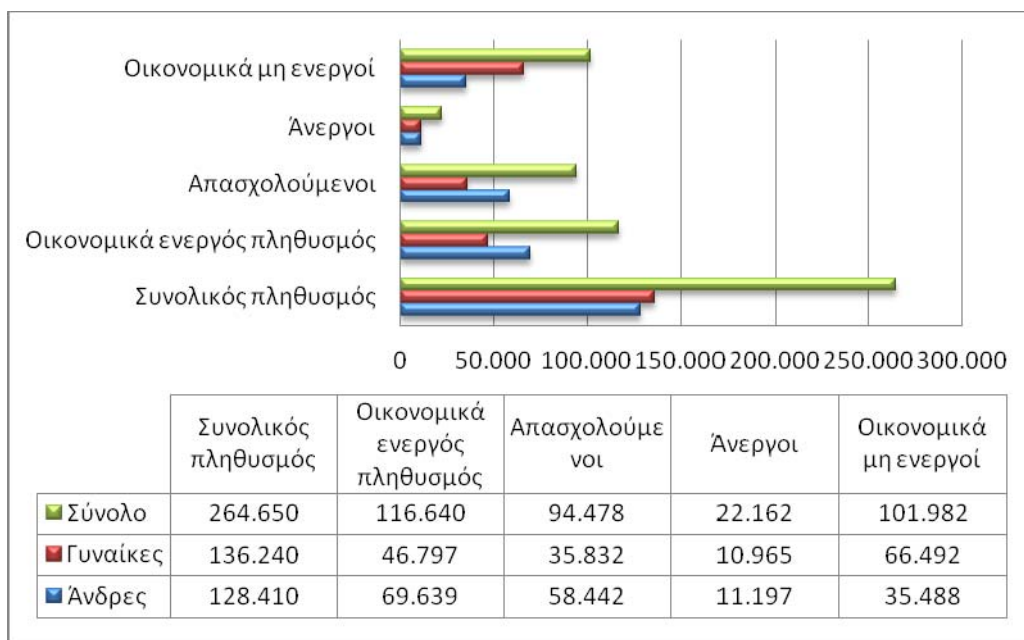
Η αναλογική προβολή της κατανομής του πληθυσμού σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής του 2011, παρουσιάζει την παρακάτω εικόνα.

Πίνακας 10 Κατανομή πληθυσμού (Ανατολική Θεσσαλονίκη 2011)

Περιγραφή	Άνδρες	% συνόλου	Γυναίκες	% συνόλου	Σύνολο
Συνολικός πληθυσμός	128.410	49%	136.240	51%	264.650
Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	69.639	60,20%	46.797	39,80%	116.640
Απασχολούμενοι	58.442	61,22%	35.832	38,78%	94.478
Άνεργοι	11.197	50,52%	10.965	49,48%	22.162
Οικονομικά μη ενεργοί	35.488	34,8%	66.492	65,2%	101.982

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2011 / Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Γράφημα 6: Εργατικό δυναμικό στην περιοχή παρέμβασης (εκτίμηση 2011)

4.2. Απασχόληση

4.2.1. Γενικά στοιχεία

4.2.1.1. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας:

Στη συνέχεια παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη της απασχόλησης ανδρών και γυναικών κατά την τελευταία δεκαετία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Πίνακας 11 Εξέλιξη της απασχόλησης συνολικά και ανά φύλο στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Β' τρίμηνο των ετών 2001-2011)

Έτη	Απόλυτες τιμές			Ποσοστιαίες ετήσιες μεταβολές		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
2001	700.430	444.580	255.851	-	-	-
2002	698.916	442.083	256.833	-0,2	-0,6	0,4
2003	733.499	453.940	279.559	4,9	2,7	8,8
2004	720.104	452.330	267.775	-1,8	-0,4	-4,2
2005	732.732	455.916	276.817	1,8	0,8	3,4
2006	755.014	464.017	290.996	3,0	1,8	5,1
2007	760.933	465.614	295.319	0,8	0,3	1,5
2008	763.453	471.311	292.142	0,3	1,2	-1,1
2009	748.773	456.190	292.584	-1,9	-3,2	0,2
2010	734.073	441.552	292.521	-2,0	-3,2	0,0
2011	676.936	408.115	268.821	-7,8	-7,6	-8,1

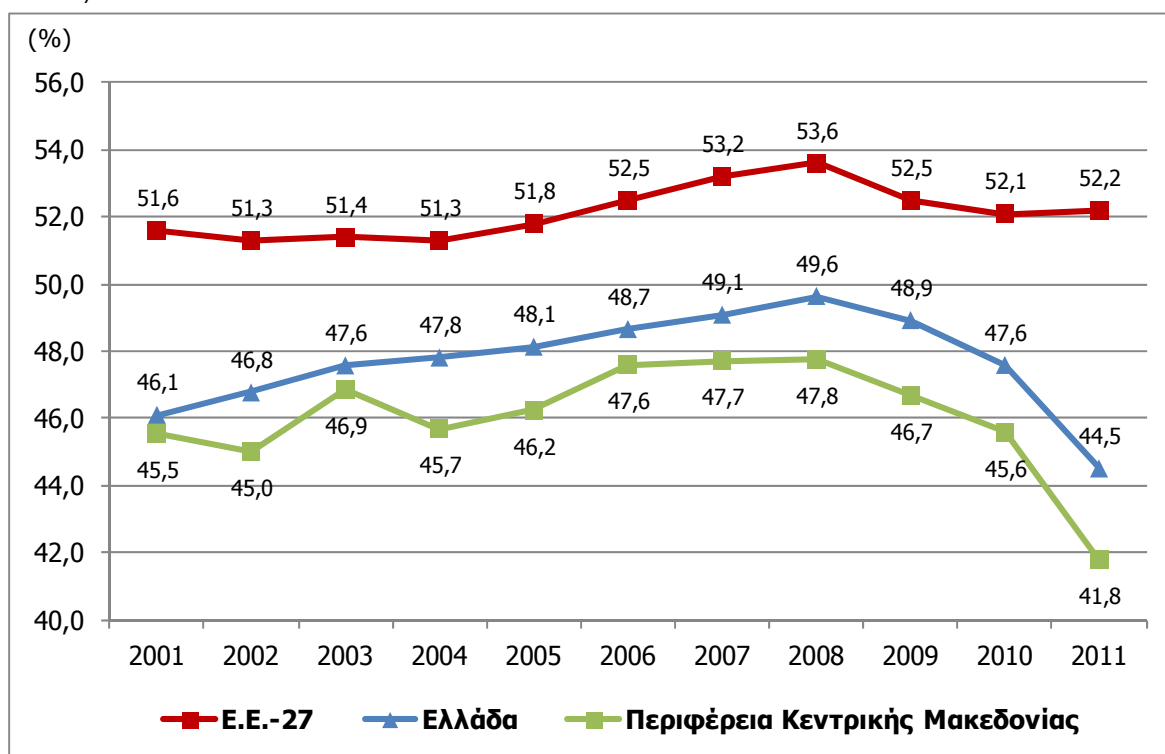
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2001-2011 / Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Η πορεία της απασχόλησης εμφανίζει αυξομειώσεις κατ' έτος. Αξιοσημείωτες είναι οι συνεχείς μειώσεις της τελευταίας τριετίας, ενώ ο ετήσιος ρυθμός μείωσης αυξήθηκε ραγδαία το 2011 (-7,8%).

Η συνολική μείωση της απασχόλησης την περίοδο 2001-2011 αγγίζει το 3,4% για το σύνολο των απασχολούμενων. Η απασχόληση των ανδρών μειώθηκε κατά 8,2%, ενώ η απασχόληση των γυναικών αυξήθηκε κατά 5,1%.

Ένας χρήσιμος δείκτης για την εξέλιξη της απασχόλησης είναι το **ποσοστό απασχόλησης**, το οποίο ορίζεται ως η αναλογία απασχολούμενων ανά εκατό άτομα πληθυσμού σε ηλικία προς εργασία. Στο επόμενο γράφημα παρουσιάζεται η εξέλιξη του ποσοστού απασχόλησης στην περιφέρεια και στη χώρα σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη των 27 κρατών της Ε.Ε.

Γράφημα 7 : Εξέλιξη του ποσοστού απασχόλησης σε επίπεδο περιφέρειας, χώρας και Ε.Ε-27

Στο γράφημα παρατηρούμε την ελαφρώς ανοδική πορεία του ποσοστού απασχόλησης στην περιφέρεια και στη χώρα να ανακόπτεται το 2008, ενώ τα επόμενα χρόνια ακολουθεί ραγδαία μείωση.

Σε ολόκληρη την εξεταζόμενη περίοδο, το ποσοστό απασχόλησης της περιφέρειας υπολείπεται σε σχέση με τον αντίστοιχο δείκτη, τόσο της χώρας, όσο και της ΕΕ- 27. Το 2011, σε 100 άτομα πληθυσμού σε ηλικία προς εργασία αντιστοιχούν 41,8

απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 44,5 απασχολούμενοι στη χώρα και 52,2 απασχολούμενοι στο σύνολο της ΕΕ-27.

4.2.1.2. Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης:

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την εξέλιξη γενικών στοιχείων της απασχόλησης σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία (Απογραφές ΕΛΣΤΑΤ) στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

Πίνακας 12 Εξέλιξη της απασχόλησης συνολικά και ανά φύλο στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης (Απογραφές 1991&2001)

Περιγραφή	1991			2001		
	Σύνολο	Ανδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Ανδρες	Γυναίκες
Πληθυσμός σε ηλικία προς εργασία (15 ετών και άνω)	606.693	281.729	324.964	915.506	438.389	477.117
Απασχολούμενοι (15 ετών και άνω)	269.700	173.057	96.643	416.332	257.492	158.840
Ποσοστιαία Μεταβολή του πληθυσμού σε ηλικία προς εργασία 2001-1991				50,9	55,6	46,8
Ποσοστιαία Μεταβολή της απασχόλησης 2001-1991				54,4	48,8	64,4
Ποσοστό απασχόλησης (στο σύνολο του πληθυσμού)	44,5	61,4	29,7	45,5	58,7	33,3

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφές 1991-2001 / Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Μεταξύ των απογραφών 1991-2001 αυξήθηκε η απασχόληση, τόσο των ανδρών, όσο και των γυναικών στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης. Ωστόσο, το ποσοστό των απασχολούμενων στο σύνολο του πληθυσμού παρέμεινε σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα και αυτό γιατί ταυτόχρονα αυξήθηκε και ο πληθυσμός σε ηλικία προς εργασία.

4.2.2. Απασχόληση ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

4.2.2.1. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας:

Ο αριθμός των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εκτιμήθηκε στα 676.936 άτομα το 2011, από 700.430 άτομα το 2001, σημειώνοντας μείωση κατά 3,4%.

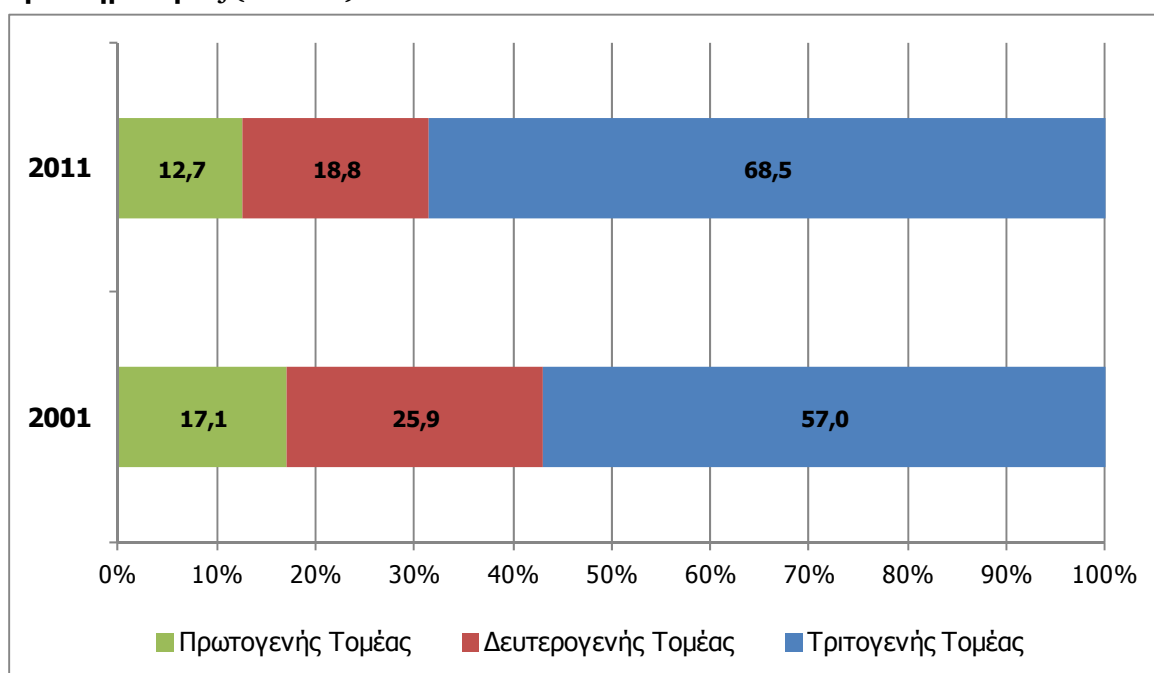
Η ανάλυση που ακολουθεί επικεντρώνεται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της απασχόλησης, με βάση τους τομείς παραγωγής στους οποίους δραστηριοποιούνται οι απασχολούμενοι και τη θέση τους στο επάγγελμα.

Πίνακας 13 Απασχολούμενοι ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας (Π.Κ.Μ.)

	Έτος		Ποσοστιαία % μεταβολή (1991-2001)
	2001	2011	
Σύνολο απασχολούμενων	700.430	676.936	-3,4
Απασχολούμενοι στον Πρωτογενή Τομέα	119.780	85.800	-28,4
Απασχολούμενοι στο Δευτερογενή Τομέα	181.414	127.115	-29,9
Απασχολούμενοι στον Τριτογενή Τομέα	399.236	464.021	16,2

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού/ Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Γράφημα 8: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας (Π.Κ.Μ.)

Από τα δεδομένα του πίνακα και του γραφήματος που προηγήθηκαν είναι φανερό ότι ο κύριος όγκος της απασχόλησης δημιουργείται στον τριτογενή τομέα. Μεταξύ των ετών 2001-2011 παρουσιάζεται μία σημαντική μείωση της συμμετοχής του πρωτογενή και του δευτερογενή τομέα στη συνολική απασχόληση της περιφέρειας και παράλληλα μία περαιτέρω ενίσχυση της συμμετοχής του τριτογενή τομέα.

Ο αριθμός των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα μειώθηκε κατά 28,4% μεταξύ των απογραφών 2001-2011. Παράλληλα, οι απασχολούμενοι στο δευτερογενή τομέα μειώθηκαν κατά 29,9%, ενώ οι απασχολούμενοι στον τριτογενή τομέα αυξήθηκαν κατά 16,2%.

Η κατανομή της απασχόλησης ανά τομέα παραγωγής στην Περιφέρεια Κεντρικής

Μακεδονίας είναι παρόμοια με την αντίστοιχη κατανομή σε επίπεδο χώρας¹.

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζεται σε μεγαλύτερη ανάλυση η κατανομή των απασχολούμενων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (φθίνουσα ταξινόμηση των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας).

Πίνακας 14 Κατανομή των απασχολούμενων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας – Β' τριμ. 2011 (Π.Κ.Μ.)

Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας	Απασχολούμενοι	Ποσοστιαία κατανομή
Σύνολο	676.936	100,0
Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	135.822	20,1
Μεταποίηση	88.639	13,1
Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	85.800	12,7
Εκπαίδευση	56.153	8,3
Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσιών εστίασης	48.676	7,2
Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	44.335	6,5
Δημόσια διοίκηση & άμυνα-υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	44.271	6,5
Επαγγελματικές, επιστημονικές & τεχνικές δραστηριότητες	34.861	5,1
Μεταφορά & αποθήκευση	31.915	4,7
Κατασκευές	31.831	4,7
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	15.590	2,3
Χρηματοπιστωτικές & ασφαλιστικές δραστηριότητες	14.975	2,2
Διοικητικές & υποστηρικτικές δραστηριότητες	9.671	1,4
Τέχνες, διασκέδαση & ψυχαγωγία	9.117	1,3
Ενημέρωση & επικοινωνία	8.689	1,3
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών	8.575	1,3
Παροχή νερού-διαχ. λυμάτων, αποβλήτων-δραστ. εξυγίανσης	4.416	0,7
Παροχή ηλεκτρ. ρεύματος-φυσικού αερίου-ατμού-κλιματισμού	1.420	0,2
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.159	0,2
Ορυχεία & λατομεία	810	0,1
Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών & φορέων	212	0,0

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού/ Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Ο κύριος όγκος της απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας δημιουργείται στο Εμπόριο και στην επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών (20,1% του συνόλου).

¹ Η συμμετοχή των τομέων σε επίπεδο χώρας είναι: πρωτογενής 12,3%, δευτερογενής 17,8% και τριτογενής 69,9%

Ακολουθεί ο κλάδος της μεταποίησης με 13,1% της απασχόλησης και η πρωτογενής παραγωγή με 12,7%.

4.2.2.2. Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης:

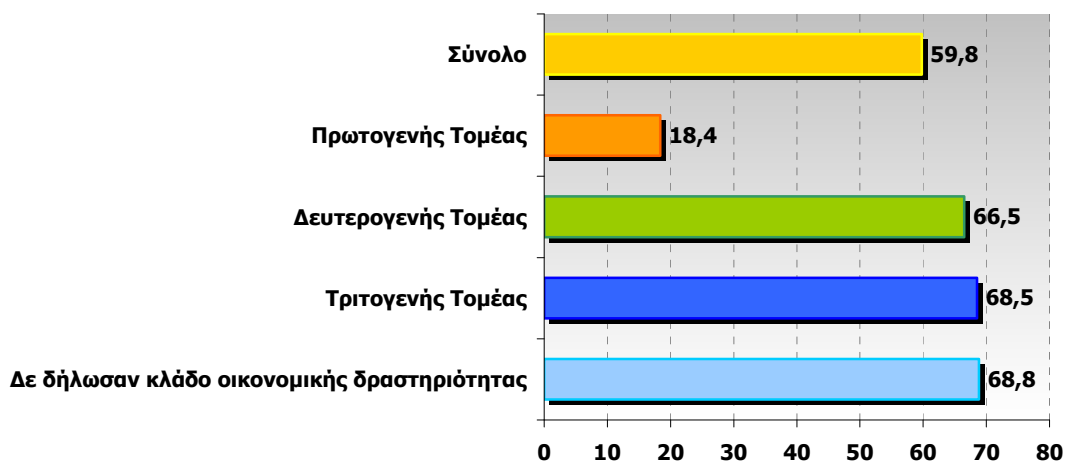
Η απασχόληση στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας στο νομό Θεσσαλονίκης χαρακτηρίζεται από τη σημαντική συμμετοχή του τριτογενή τομέα (62,8%) που κατέχει και τα πρωτεία. Στη συνέχεια έρχεται ο δευτερογενής τομέας με ποσοστό 26,7% και ο πρωτογενής τομέας με ποσοστό 5%. Αναλυτικότερα στο τριτογενή τομέα απασχολούνται 261.332 άτομα, στο δευτερογενή τομέα 111.024 άτομα και στο πρωτογενή τομέα 20.998 άτομα. Επίσης είναι σημαντικό το ποσοστό συμμετοχής όλων των τομέων οικονομικής δραστηριότητας του νομού στο σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας της περιφέρειας.

Πίνακας 15 Συνολική απασχόληση ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας (νομός Θεσσαλονίκης)

Τομείς οικονομικής δραστηριότητας	Σύνολο	Ποσοστιαία (%) συμμετοχή στο σύνολο του νομού	Ποσοστιαία (%) συμμετοχή στο σύνολο της περιφέρειας	Ποσοστιαία (%) συμμετοχή στο σύνολο της χώρας
Σύνολο	416.342	100,0	59,8	10,1
Πρωτογενής Τομέας	20.998	5,0	18,4	3,5
Δευτερογενής Τομέας	111.024	26,7	66,5	12,4
Τριτογενής Τομέας	261.332	62,8	68,5	10,9
Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	22.988	5,5	68,8	10,6

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001/ Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Γράφημα 9: Ποσοστιαία (%) συμμετοχή της συνολικής απασχόλησης του νομού Θεσσαλονίκης στο σύνολο της περιφέρειας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

4.2.3. Απασχόληση ανά κατηγορία επαγγέλματος

4.2.3.1. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η ανάλυση που ακολουθεί επικεντρώνεται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της απασχόλησης, με βάση την κατηγορία επαγγέλματος στην οποία δραστηριοποιούνται οι απασχολούμενοι.

Πίνακας 16 Απασχολούμενοι ανά κατηγορία επαγγέλματος – Β' τριμ. 2011 (Π.Κ.Μ.)

	Πλήθος
Σύνολο απασχολούμενων	676.936
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	25.925
Επαγγελματίες	125.205
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	54.150
Υπάλληλοι γραφείου	56.901
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	152.037
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	81.441
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	81.823
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού	49.413
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνάκτες και μικροεπαγγελματίες	41.291
Πρόσωπα μη δυνάμενα να καταταθούν	8.750

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού / Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Γράφημα 10: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά κατηγορία επαγγέλματος – Β' τριμ. 2011 (Π.Κ.Μ.)

Από τα δεδομένα του πίνακα και του γραφήματος που προηγήθηκαν είναι φανερό ότι ο κύριος όγκος της απασχόλησης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αφορά σε απασχολούμενους στην παροχή υπηρεσιών και στο εμπόριο, καθώς και σε ελεύθερους επαγγελματίες. Ακολουθούν οι απασχολούμενοι ως ειδικευμένοι τεχνίτες και συναφών επαγγελμάτων και οι απασχολούμενοι με ειδικότητα σε επαγγέλματα του πρωτογενή τομέα.

4.2.3.1. Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων βάσει της ηλικιακής τους κατηγορίας και το επάγγελμα στο οποίο απασχολούνται. Παρατηρούμε ότι:

- Το 17,4% των απασχολούμενων του νομού εργάζεται ως «Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα» και ακολουθούν οι «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές» με 13,5%.
- Στην ηλικιακή κατηγορία 15-19 ετών το επάγγελμα «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές» κατέχει την πρώτη θέση με ποσοστό 25,9%.
- Στην ηλικιακή κατηγορία 20-24 ετών το επάγγελμα «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές» κατέχει την πρώτη θέση με ποσοστό 24,7%.
- Στην ηλικιακή κατηγορία 25-29 ετών το επάγγελμα «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές» κατέχει την πρώτη θέση με ποσοστό 18,3%.
- Στην ηλικιακή κατηγορία 30-44 ετών το επάγγελμα «Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα» κατέχει την πρώτη θέση με ποσοστό 16,3%.
- Στην ηλικιακή κατηγορία 45-64 ετών το επάγγελμα «Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα» κατέχει την πρώτη θέση με ποσοστό 19,3%.
- Στην ηλικιακή κατηγορία 65+ ετών το επάγγελμα «Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα» κατέχει την πρώτη θέση με ποσοστό 16,3%.

Πίνακας 17 Ποσοστιαία (%) κατανομή των απασχολούμενων κατά ηλικιακή κατηγορία και ομάδες ατομικών επαγγελμάτων (νομός Θεσσαλονίκης)

Ομάδες ατομικών επαγγελμάτων	Ηλικιακή κατηγορία						
	Σύνολο	15-19	20-24	25-29	30-44	45-64	65+
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Μέλη των βουλευόμενων σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του ίου και ιδιωτικού τομέα	10,2	1,9	3,8	6,7	10,5	13,7	15,7
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	13,8	0,5	5,1	12,5	16,2	14,1	14,1
Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	10,1	4,7	10,7	13,3	11,1	7,4	4,8
Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	9,0	6,4	13,4	12,5	9,1	6,1	4,4
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	13,5	25,9	24,7	18,3	12,8	8,6	7,8
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι δασοκόμοι και αλιείς	4,6	3,5	2,5	2,3	3,2	8,1	14,0
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα	17,4	27,9	18,6	15,2	16,3	19,3	16,3
Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές	8,4	6,6	7,1	7,4	8,4	9,3	8,9
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες	8,4	17,9	9,6	7,2	7,8	9,0	10,4
Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασαφώς το επάγγελμα τους ή δε δήλωσαν επάγγελμα	4,5	4,8	4,5	4,5	4,6	4,4	3,5

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001/ Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζεται ανά φύλο το ποσοστό απασχολούμενων βάσει της ηλικιακής τους κατηγορίας και το επάγγελμα στο οποίο απασχολούνται. Παρατηρούμε ότι για τους άνδρες το 23% απασχολείται ως «Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα» και το 11,9% ως «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές». Οι γυναίκες απασχολούνται σε ποσοστό 18,3% ως «Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα» ενώ ακολουθούν οι εργαζόμενες ως «Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές» με ποσοστό 16,2%.

Πίνακας 18 Ποσοστό απασχολούμενων κατά φύλο, ηλικιακή κατηγορία και ομάδες ατομικών επαγγελματιών (νομός Θεσσαλονίκης)

Ομάδες ατομικών επαγγελματιών	Φύλο & Ηλικιακή κατηγορία													
	Άνδρες							Γυναίκες						
	Σύνολο	15-19 ετών	20-24 ετών	25-29 ετών	30-44 ετών	45-64 ετών	65+ ετών	Σύνολο	15-19 ετών	20-24 ετών	25-29 ετών	30-44 ετών	45-64 ετών	65+ ετών
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Μέλη των βουλευόμενων σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα	11,9	1,6	4,4	8,0	12,3	15,1	16,5	7,5	2,5	3,1	5,0	7,9	10,6	13,4
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	11,0	0,4	2,4	7,9	12,5	12,8	15,8	18,3	0,7	8,3	18,4	21,8	17,1	8,9
Τεχνολόγοι τεχνικοί βοηθοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	7,9	2,7	6,4	9,9	8,9	6,6	4,1	13,7	8,2	16,0	17,7	14,4	9,2	6,8
Υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	5,7	2,6	6,4	6,8	6,1	4,9	3,3	14,3	13,1	22,0	19,8	13,5	8,7	7,7
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές	11,9	17,0	20,6	17,4	12,1	7,3	7,2	16,2	41,4	29,7	19,5	13,8	11,5	9,9
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι δασοκόμοι και αλιείς	4,4	4,9	3,2	2,7	3,0	6,5	14,3	5,0	1,1	1,6	1,9	3,5	11,5	12,9
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα	23,0	36,7	28,6	22,7	21,5	23,4	17,9	8,3	12,3	6,3	5,6	8,5	10,2	11,4
Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές	11,8	8,5	11,1	11,6	12,1	12,0	9,6	2,9	3,3	2,2	2,1	3,0	3,5	6,8
Ανεπίκτετοι εργάτες, χειρώνακτες και μικροεπαγγελματίες	7,4	20,6	11,7	7,9	6,4	6,7	7,9	10,1	13,2	7,0	6,3	9,9	14,1	18,0
Δήλωσαν ανεπαρκώς ή ασαφώς το επάγγελμα τους ή δε δήλωσαν επάγγελμα	5,0	5,0	5,2	5,1	5,1	4,7	3,3	3,7	4,3	3,7	3,7	3,7	3,6	4,1

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001/ Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

4.2.4. Απασχόληση ανά θέση στην εργασία

4.2.4.1. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

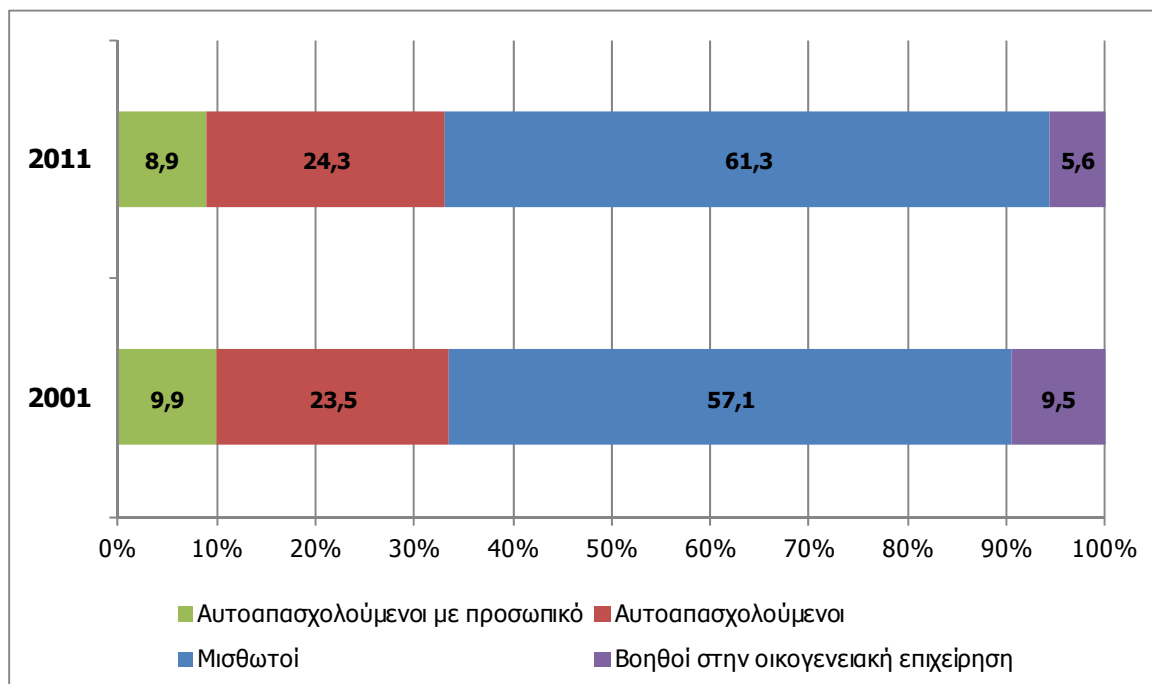
Στη συνέχεια εστιάζουμε στην κατανομή της απασχόλησης ανά θέση στο επάγγελμα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Πίνακας 19 Απασχολούμενοι ανά θέση στο επάγγελμα (Π.Κ.Μ.)

	Έτος		Ποσοστιαία % μεταβολή (2001-2011)
	2001	2011	
Σύνολο απασχολούμενων	700.430	676.936	-3,4
Αυτοαπασχολούμενοι με προσωπικό	69.482	60.009	-13,6
Αυτοαπασχολούμενοι	164.833	164.458	-0,2
Μισθωτοί	399.854	414.832	3,7
Βοηθοί στην οικογενειακή επιχείρηση	66.261	37.638	-43,2

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού / Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Γράφημα 11: Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά θέση στο επάγγελμα (Π.Κ.Μ.)

Από τα δεδομένα του παραπάνω πίνακα και του γραφήματος παρατηρούμε ότι ο αριθμός των αυτοαπασχολούμενων με προσωπικό μειώθηκε κατά 13,6% μεταξύ των ετών 2001 και 2011. Παράλληλα, οι μισθωτοί αυξήθηκαν κατά 3,7%, ενώ σταθερός παρέμεινε ο αριθμός των αυτοαπασχολούμενων χωρίς προσωπικό. Παράλληλα, μειώθηκε σχεδόν στο μισό ο αριθμός των απασχολούμενων ως βοηθών σε οικογενειακή επιχείρηση.

4.2.4.1. Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των απασχολουμένων βάσει του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας και της θέση στο επάγγελμα του απασχολούμενου. Παρατηρούμε ότι:

- Το 43,1% των εργοδοτών απασχολείται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Εμπόριο, επισκευές», ενώ ακολουθεί ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας «Μεταποιητικές βιομηχανίες» με ποσοστό 17,62%.
- Το 17,5% των αυτοαπασχολούμενων εργάζεται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία», ενώ ακολουθεί ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας «Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις» με ποσοστό 16,2%.
- Το 20,1% των μισθωτών απασχολείται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Μεταποιητικές βιομηχανίες», ενώ ακολουθεί ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας «Εμπόριο, επισκευές» με ποσοστό 13,5%.
- Το 42,1% των συμβοηθώντων και μη αμειβομένων μελών του νοικοκυριού απασχολείται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία» ενώ ακολουθεί ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας «Εμπόριο, επισκευές» με ποσοστό 18%.

Πίνακας 20 Ποσοστιαία (%) κατανομή των απασχολούμενων κατά ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και θέση στο επάγγελμα (νομός Θεσσαλονίκης)

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Θέση στο επάγγελμα				
	Σύνολο	Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί	Συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη νοικοκυριού
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία	4,6	2,2	17,5	1,2	42,1
Αλιεία	0,4	0,3	1,1	0,1	4,1
Ορυχεία, λατομεία	0,1	0,1	0	0,1	0
Μεταποιητικές βιομηχανίες	18,5	17,6	11,4	20,1	14,8
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, νερού	0,4	0	0	0,6	0
Εμπόριο, επισκευές	17,9	43,1	15,7	13,5	18,0
Ξενοδοχεία, εστιατόρια	5,4	9,8	2,0	5,1	6,9
Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες	6,3	3,4	8,3	6,7	1,7
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	2,4	0,6	1,6	3,0	0,3
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις	7,1	6,8	16,2	5,6	3,1
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	5,7	0,2	0,4	7,9	0,9
Εκπαίδευση	7,6	1,7	1,7	10,1	0,3
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	5,4	1,3	4,9	6,4	0,2
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	3,7	3,1	4,1	3,9	1,8
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	1,3	0	1,3	1,6	0,1
Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα	0	0	0	0	0
Κατασκευές	7,7	5,1	8,5	8,2	2,1
Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	5,5	4,7	5,2	5,8	3,5

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001/ Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται ανά φύλο η ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων βάσει του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας και της θέσης στο επάγγελμα του απασχολούμενου. Παρατηρούμε ότι:

- Το 41,3% των ανδρών που είναι εργοδότες απασχολείται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Εμπόριο, επισκευές», ενώ το 18,9% απασχολείται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Μεταποιητικές βιομηχανίες».
- Το 48,4% των γυναικών που είναι εργοδότες απασχολείται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Εμπόριο, επισκευές», ενώ το 13,8% απασχολείται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Μεταποιητικές βιομηχανίες».
- Το 18,2% των αυτοαπασχολούμενων ανδρών εργάζεται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία», ενώ οι αυτοαπασχολούμενες γυναίκες απασχολούνται κατά 25,1% στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις».
- Το 21,2% των μισθωτών ανδρών απασχολείται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Μεταποιητικές βιομηχανίες», ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τις γυναίκες είναι 18,5%.
- Το 53,3% των γυναικών που απασχολούνται κατέχουν τη θέση των Συμβοηθούντων και μη αμειβομένων μελών του νοικοκυριού εργάζεται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία».

Πίνακας 21 Ποσοστιαία (%) κατανομή των απασχολούμενων κατά φύλο, ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και θέση στο επάγγελμα (νομός Θεσσαλονίκης)

Ομάδες κλάδων Οικονομικής δραστηριότητας	Φύλο & θέση στο επάγγελμα									
	Ανδρες					Γυναίκες				
	Σύνολο	Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί	Συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη νοικοκυριού	Σύνολο	Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί	Συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη νοικοκυριού
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία	4,5	2,4	18,2	1,6	12,0	4,9	1,4	15,6	0,6	53,3
Αλιεία	0,4	0,4	1,4	0,2	1,3	0,3	0	0,1	0	5,1
Ορυχεία, λατομεία	0,1	0,1	0	0,2	0	0	0	0	0	0
Μεταποιητικές βιομηχανίες	19,4	18,9	12,0	21,2	25,6	16,9	13,8	9,8	18,5	10,9
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, νερού	0,6	0,1	0,1	0,9	0,1	0,2	0	0	0,2	0
Εμπόριο, επισκευές	18,2	41,3	16,3	13,1	28,1	17,3	48,4	14,3	14,1	14,3
Ξενοδοχεία, εστιατόρια	5,1	10,1	1,9	4,6	10,3	5,9	9,1	2,3	5,9	5,6
Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες	8,7	4,0	11,0	9,4	4,2	2,5	1,6	1,2	2,8	0,7
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	2,0	0,6	1,3	2,6	0,3	3,0	0,7	2,3	3,6	0,4
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις	5,6	6,4	12,8	3,8	3,4	9,5	7,7	25,1	8,2	3,0
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	6,2	0,1	0,3	9,1	0	4,8	0,2	0,5	6,2	1,2
Εκπαίδευση	4,7	1,1	1,0	6,5	0,3	12,2	3,4	3,5	15,2	0,2
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	3,2	0,9	4,0	3,6	0,1	8,9	2,3	7,4	10,5	0,3
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	3,1	1,9	2,8	3,5	2,5	4,7	6,4	7,4	4,4	1,6
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	0,1	0	0	0,1	0	3,3	0,1	4,7	3,7	0,2
Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Κατασκευές	11,8	6,6	11,4	13,2	6,6	1,0	0,9	0,7	1,0	0,4
Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	6,0	5,1	5,3	6,4	5,3	4,7	3,9	5,1	4,9	2,8

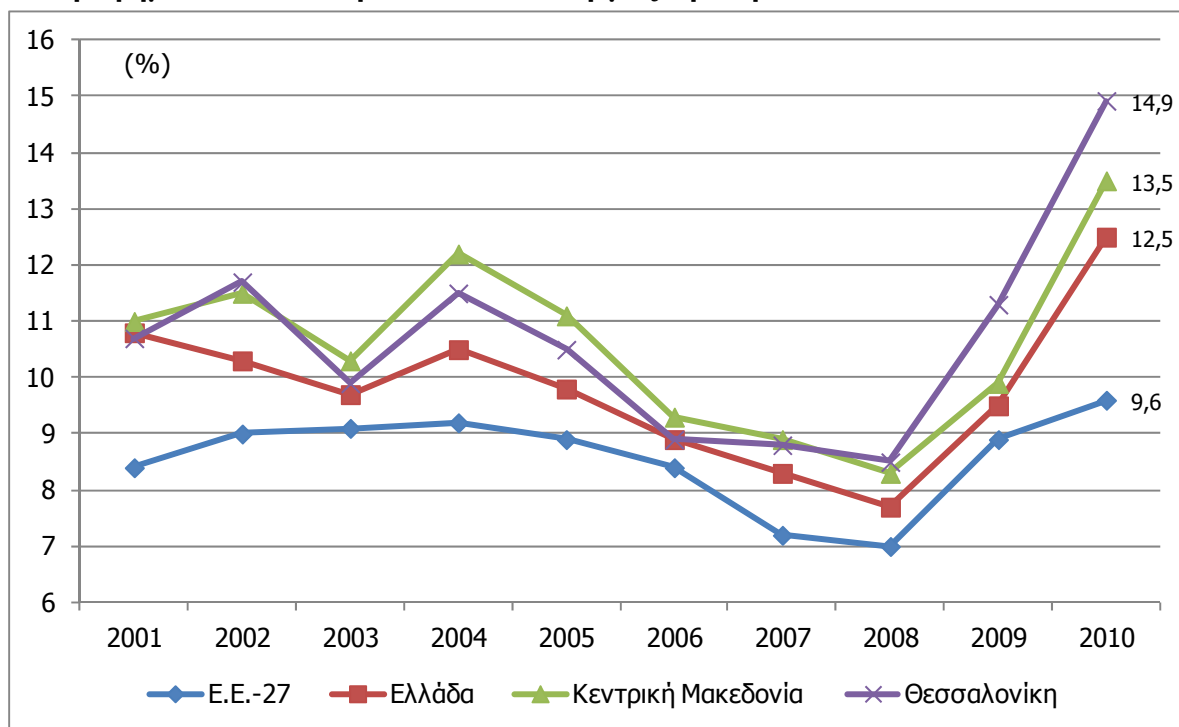
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001/ Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

4.3. Ανεργία

4.3.1. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Τα ποσοστά ανεργίας² στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, κυμαίνονται την τελευταία δεκαετία σταθερά υπεράνω των αντίστοιχων ποσοστών στο σύνολο της χώρας και στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.-27). Όπως απεικονίζεται στο γράφημα εξέλιξης για την περίοδο 2001-2010, η ανεργία στην Κ.Π.Μ διαμορφώνεται σταθερά κατά 1 ποσοστιαία μονάδα υψηλότερη από την ανεργία σε επίπεδο χώρας.

Γράφημα 12: Μέσο ετήσιο ποσοστό ανεργίας την περίοδο 2001-2010

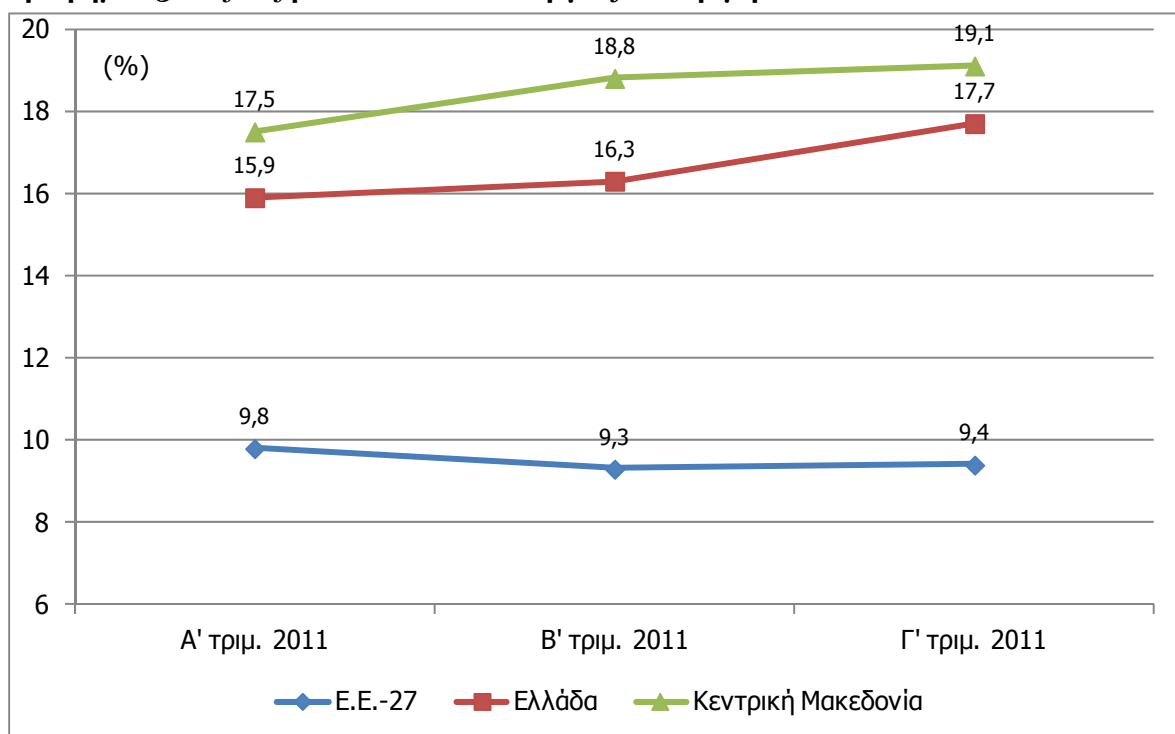
Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού που πραγματοποιεί η ΕΛΣΤΑΤ κάθε χρόνο σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων (πρώην νομών³) για το μέσο ετήσιο ποσοστό ανεργίας του προηγούμενου έτους, το 2010 το ποσοστό ανεργίας στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης ανήλθε στο 14,9%, ενώ ο μ.ο. της χώρας ήταν 12,5%. Παρατηρώντας δε την εξέλιξη μεταξύ των ετών 2001-2010, διαπιστώνουμε ότι το ποσοστό ανεργίας στην

² Μέσο ετήσιο ποσοστό ανεργίας.

³ Εξαιρούνται οι νομοί με εκτιμώμενο πληθυσμό κάτω των 40.000, για τους οποίους δε δίδονται εκτιμήσεις λόγω μεγάλου δειγματοληπτικού σφάλματος.

Π.Ε. Θεσσαλονίκης σημείωσε σημαντικές διακυμάνσεις αλλά από το 2008 και μετά, διαμορφώνεται σταθερά 1,5 ποσοστιαία μονάδα υψηλότερα από το ποσοστό ανεργίας της Π.Κ.Μ. Σε ολόκληρη την εξεταζόμενη περίοδο, βέβαια, το ποσοστό ανεργίας της Π.Ε. Θεσσαλονίκης κυμάνθηκε υψηλότερα από το ποσοστό ανεργίας της Ε.Ε.-27 και της χώρας. Το 2011, τα ποσοστά εγγεγραμμένης ανεργίας αυξάνονται με ταχείς και ανεξέλεγκτους ρυθμούς. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, το Γ τρίμηνο του 2011, η ανεργία στο σύνολο της χώρας εκτοξεύτηκε στο 17,7 % ενώ την ίδια στιγμή, η καταγεγραμμένη ανεργία σε επίπεδο περιφέρειας υπολογίζεται σε 19,1%.

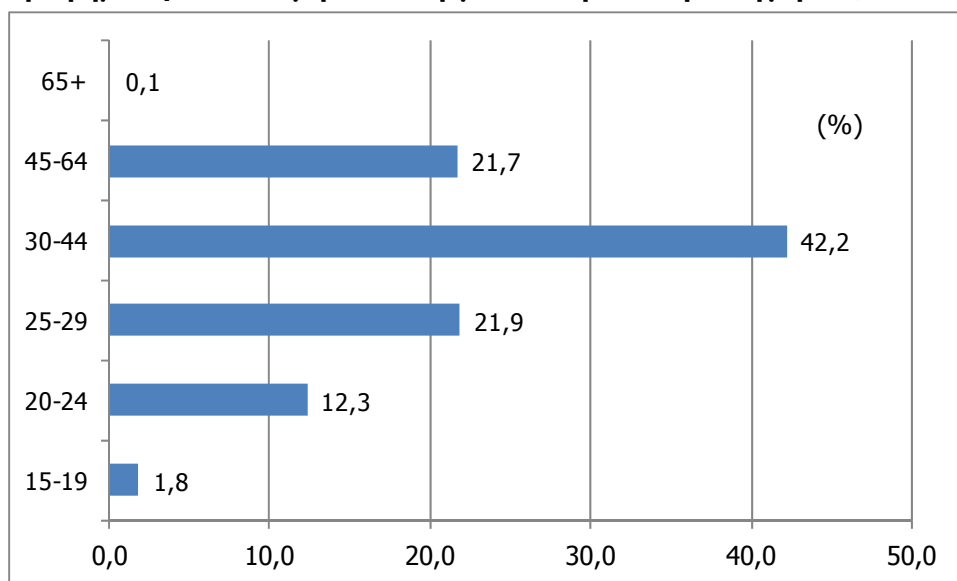
Γράφημα 13: Εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας ανά τρίμηνο του 2011

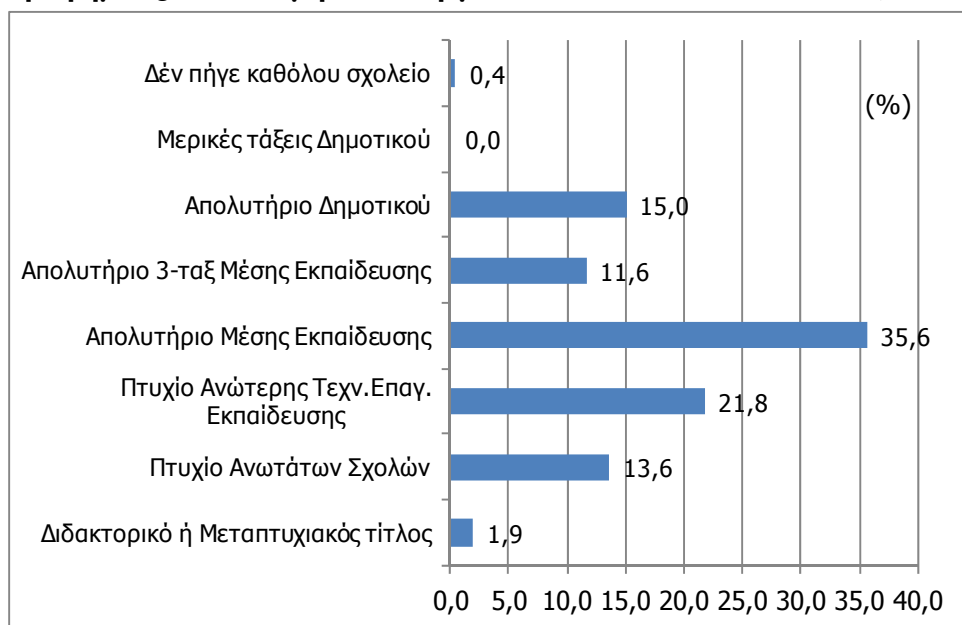
Η κατανομή των ανέργων ανά ηλικιακή κατηγορία στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας το 2011⁴, καταγράφει το μεγαλύτερο ποσοστό (42,2%) ανέργων στην ηλικιακή κατηγορία 30-44 ετών, ενώ σημαντικά ποσοστά καταλαμβάνουν οι κατηγορίες 25-29 και 45-64 ετών. Πάνω από το ένα τρίτο των ανέργων στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (35,6%) είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης. Το 21,8% των ανέργων είναι απόφοιτοι ανώτερης τεχνολογικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, το 15% απόφοιτοι δημοτικού, ενώ ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά οι υπόλοιπες κατηγορίες εκπαιδευτικού επιπέδου.

⁴ Στοιχεία Β' τριμήνου

Γράφημα 14: Κατανομή των ανέργων ανά ηλικιακή κατηγορία (Π.Κ.Μ.)

Γράφημα 15: Κατανομή των ανέργων ανά εκπαιδευτικό επίπεδο (Π.Κ.Μ.)

4.3.2. Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης

Το 2001 ο αριθμός των ανέργων στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης ανήλθε σε 52.855 άτομα (ποσοστό 11,3%). Το 2010, το καταγεγραμμένο ποσοστό ήταν 14,9% (77.389 άτομα) ενώ με αναλογική προβολή υπολογίζεται ότι στο τέλος του 2011 θα έφτασε το 20,6%, ποσοστό που αντιστοιχεί σε υπερδιπλάσιο αριθμό ανέργων (106.994 άτομα).

Η ανάλυση της δομής της καταγεγραμμένης ανεργίας στην Περιφερειακή Ενότητα (πρώην νομός) Θεσσαλονίκης το 2001, αναδεικνύει ότι από τους 52.855 ανέργους, οι 26.755 ήταν άνδρες (ποσοστό 50,6%) και οι 26.100 γυναίκες (ποσοστό 49,6%). Σε αναλογική προβολή, το 2011 στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, ο αριθμός άνεργων ανδρών ανέρχεται σε 54.139 και των γυναικών σε 52.855.

Πίνακας 22 Ποσοστιαία (%) συμμετοχή στην ανεργία κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο (Π.Ε Θεσσαλονίκης 2001)

Ηλικιακή κατηγορία	Φύλο					
	Σύνολο		Άνδρες		Γυναίκες	
	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)
Σύνολο	52.855	100,0	26.755	50,6	26.100	49,4
15-19 ετών	4.684	100,0	2.793	59,6	1.891	40,4
20-24 ετών	12.583	100,0	6.531	51,9	6.052	48,1
25-29 ετών	10.143	100,0	5.099	50,3	5.044	49,7
30-44 ετών	16.040	100,0	7.625	47,5	8.415	52,5
45-64 ετών	9.405	100,0	4.707	50,0	4.698	50,0
65+ ετών	0	0	0	0	0	0

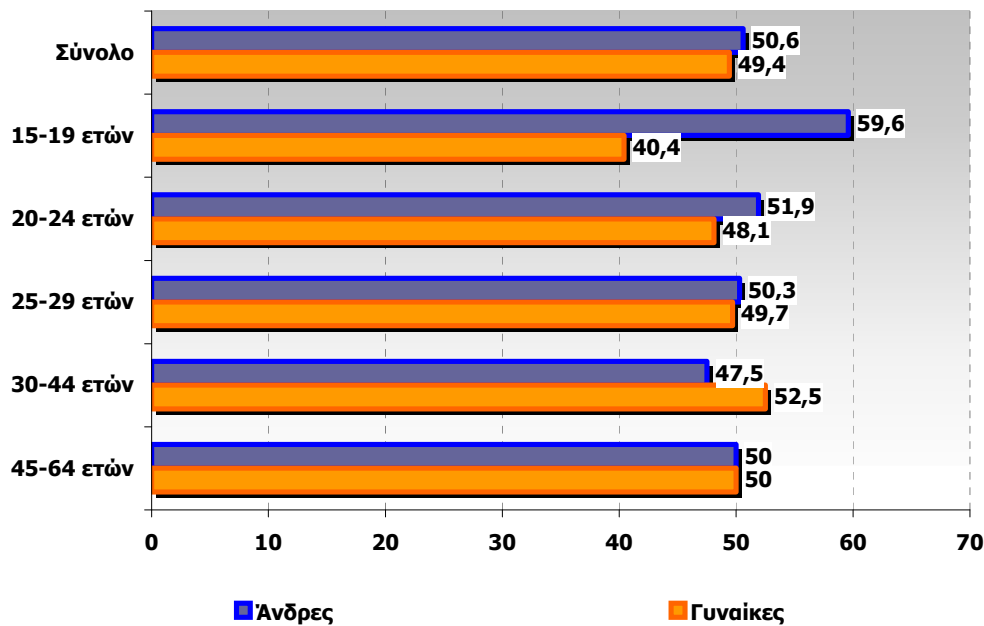
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001/ Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Πίνακας 23 Ποσοστιαία (%) συμμετοχή στην ανεργία κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο (προβολή 2011)

Ηλικιακή κατηγορία	Φύλο					
	Σύνολο		Άνδρες		Γυναίκες	
	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)
Σύνολο	106.994	100	54.139	50,60	52.855	49,40
15-19 ετών	9.482	100	5.652	59,61	3.829	40,39
20-24 ετών	25.472	100	13.216	51,88	12.256	48,12
25-29 ετών	20.532	100	10.318	50,25	10.215	49,75
30-44 ετών	32.470	100	15.429	47,52	17.041	52,48
45-64 ετών	19.038	100	9.525	50,03	9.514	49,97
65+ ετών	0	0	0	0	0	0

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2011/ Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Γράφημα 16: Ποσοστιαία (%) συμμετοχή στην ανεργία κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο

Σε δεύτερο επίπεδο, παρατηρούμε ότι η καταγεγραμμένη ανεργία των γυναικών υπολείπεται των ανδρών στην ηλικιακή κατηγορία 15-19 ενώ υπερτερεί στις ηλικίες 30-44 γεγονός που υπονοεί ότι οι γυναίκες εντάσσονται αργότερα από τους άνδρες στην αγορά εργασίας ή στους καταγεγραμμένους άνεργους.

Κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο η δομή της καταγεγραμμένης ανεργίας αντικατοπτρίζει ότι:

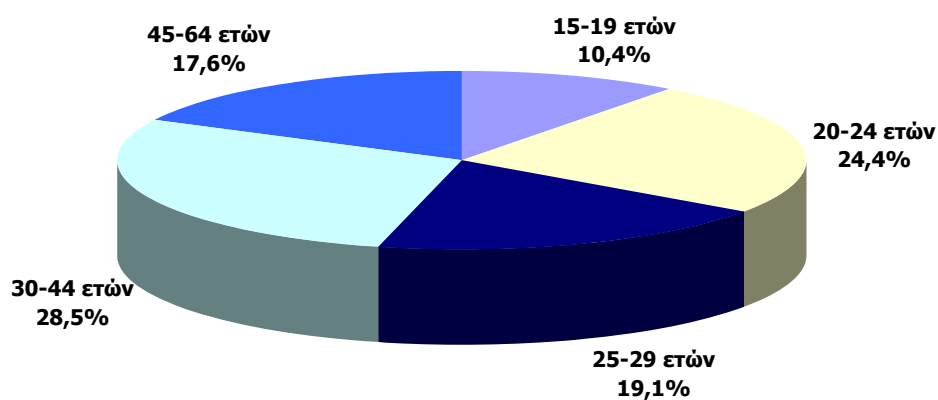
- το 30,3% του συνόλου των ανέργων της Θεσσαλονίκης ανήκει στην ηλικιακή κατηγορία 30-44 ετών και το 23,8% στην ηλικιακή κατηγορία 20-24 ετών,
- το μεγαλύτερο ποσοστό των ανέργων ανδρών βρίσκεται στην ηλικιακή κατηγορία 30-44 ετών με ποσοστό 28,5% και το μεγαλύτερο ποσοστό των ανέργων γυναικών βρίσκεται επίσης στην ηλικιακή κατηγορία 30-44 ετών με ποσοστό 32,2%.

Πίνακας 24 Ποσοστιαία (%) κατανομή των ανέργων κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο (Π.Ε Θεσσαλονίκης 2001)

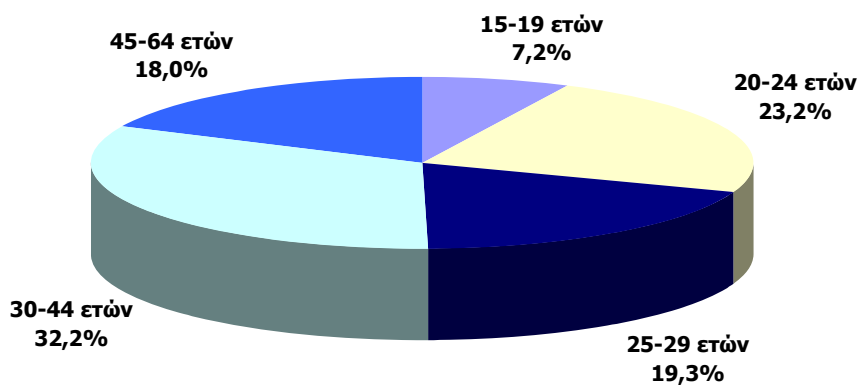
Ηλικιακή κατηγορία	Φύλο					
	Σύνολο		Άνδρες		Γυναίκες	
	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)
Σύνολο	52.855	100,0	26.755	100,0	26.100	100,0
15-19 ετών	4.684	8,9	2.793	10,4	1.891	7,2
20-24 ετών	12.583	23,8	6.531	24,4	6.052	23,2
25-29 ετών	10.143	19,2	5.099	19,1	5.044	19,3
30-44 ετών	16.040	30,3	7.625	28,5	8.415	32,2
45-64 ετών	9.405	17,8	4.707	17,6	4.698	18,0
65+ ετών	0	0	0	0	0	0

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001/ Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Γράφημα 17: Ποσοστιαία (%) κατανομή των άνεργων ανδρών κατά ηλικιακή κατηγορία

Γράφημα 18: Ποσοστιαία (%) κατανομή των άνεργων γυναικών κατά ηλικιακή κατηγορία

Η αναλογία των άνεργων στο σύνολο του εργατικού δυναμικού (ποσοστό ανεργίας) κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο, παρουσιάζει την εξής εικόνα:

- Το ποσοστό ανεργίας στην Π.Ε Θεσσαλονίκης ανήλθε σε 11,3% το 2001. Το αντίστοιχο ποσοστό στους άνδρες ήταν 9,4% και στις γυναίκες 14,1%.
- Εντυπωσιακά υψηλό είναι το ποσοστό ανεργίας στην ηλικιακή κατηγορία 15-19 ετών (43% για τους άνδρες, 47,3% για τις γυναίκες) καθώς επίσης και για την ηλικιακή κατηγορία 20-24 ετών (24% για τους άνδρες και 26,5 % για τις γυναίκες).
- Σε αντίθεση με την απασχόληση, όσο μεγαλώνει η ηλικιακή κατηγορία τόσο μειώνεται το ποσοστό ανεργίας κάτι που φανερώνει την δυσκολία στην εύρεση εργασίας για τους νέους.

Πίνακας 25 Ποσοστό (%) ανεργίας κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο (Π.Ε Θεσσαλονίκης 2001)

Ηλικιακή κατηγορία	Φύλο		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο	11,3	9,4	14,1
15-19 ετών	44,6	43,0	47,3
20-24 ετών	25,2	24,0	26,5
25-29 ετών	14,3	12,9	16,0
30-44 ετών	8,0	6,5	10,2
45-64 ετών	7,1	5,3	11,0
65+ ετών	0	0	0

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001 Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Πίνακας 26 Ποσοστό (%) ανεργίας κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο (προβολή 2011)

Ηλικιακή κατηγορία	Φύλο		
	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Σύνολο	20,6	17,3	25,5
15-19 ετών	83,0	78,7	84,1
20-24 ετών	45,8	44,1	48,1
25-29 ετών	26,2	23,8	28,9
30-44 ετών	14,7	12,0	18,5
45-64 ετών	13,0	9,7	19,9
65+ ετών	0	0	0

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2011 Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Η αναλογική προβολή των δομικών στοιχείων της ανεργίας στα στοιχεία της απογραφής 2011, παρουσιάζει πολύ ψηλά ποσοστά ανεργίας στις ηλικίες 15-19 και 20-24 με το ποσοστά των νέων άνεργων γυναικών να υπερτερούν των ανδρών και αντικατοπτρίζει την πραγματική δυσκολία των νέων να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Ανεργία κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Η επισκόπηση της ποσοστιαία κατανομή των ανέργων βάσει της θέσης στο επάγγελμα και τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, μας οδηγεί στις εξής παρατηρήσεις:

- Το 41,5% των ανέργων Συμβοηθούτων και μη αμειβομένων μελών του νοικοκυριού καταγράφεται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία», γεγονός που είναι γνωστό και αναμενόμενο.
- Το 25% των ανέργων μισθωτών βρίσκεται στο κλάδο οικονομικής «Μεταποιητικές βιομηχανίες», καταγραφή που αντικατοπτρίζει τη συρρίκνωση του μεταποιητικού τομέα στην ΠΕ Θεσσαλονίκης η οποία συνεχίστηκε τόσο στη Θεσσαλονίκη όσο και στο σύνολο της χώρας και την επόμενη δεκαετία.
- Το 45,4% των ανέργων εργοδοτών βρίσκεται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Εμπόριο, επισκευές», καταγραφή που υπονοεί την μικρή επιχειρηματικότητα του τριτογενούς τομέα αλλά και πιθανά την κινητικότητα των επαγγελματιών στο χώρο αυτό.
- Το 17,6% των ανέργων α που εκφράσαμε αυτοαπασχολούμενων βρίσκεται στο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας «Εμπόριο, επισκευές», γεγονός που υποστηρίζει την άποψη που εκφράσαμε παραπάνω.
- Σημαντικό παρουσιάζεται τέλος το ποσοστό των «νέων» ανέργων, των ατόμων που εισέρχονται για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας.

Πίνακας 27 Ποσοστιαία (%) κατανομή των ανέργων κατά ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας και θέση στο επάγγελμα (Π.Ε Θεσσαλονίκης 2001)

Ομάδες κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	Θέση στο επάγγελμα					
	Σύνολο	Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί	Συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη νοικοκυριού	Δε δήλωσαν θέση στο επάγγελμα, και "νέοι"
Σύνολο	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία	2,2	1,8	22,1	1,6	41,5	0
Αλιεία	0,2	0,3	1,3	0,1	2,6	0
Ορυχεία, λατομεία	0,0	0	0	0,1	0	0
Μεταποιητικές βιομηχανίες	12,7	14,7	12,0	25,0	13,7	0
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, νερού	0,1	0	0,1	0,3	0	0
Εμπόριο, επισκευές	9,7	45,4	17,6	15,5	17,4	0
Ξενοδοχεία, εστιατόρια	5,4	18,9	3,4	9,7	9,8	0
Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες	2,7	2,1	4,2	5,3	2,6	0
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	0,7	0,2	1,3	1,5	0,4	0
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις	3,1	2,7	10,4	5,6	2,3	0
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	1,4	0,1	0,3	2,9	0,7	0
Εκπαίδευση	2,0	0,6	1,9	4,1	0,5	0
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	1,8	0,3	2,2	3,7	0,5	0
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	2,2	2,3	4,6	4,2	1,1	0
Ίδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	0,9	0,2	2,4	1,6	0	0
Ετερόδοικοι οργανισμοί και όργανα	0	0	0	0	0	0
Κατασκευές	5,2	3,8	10,0	10,1	2,5	0
Νέοι άνεργοι	45,1	0,0	0	0	0	100,0
Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	4,5	6,7	6,1	8,6	4,4	0

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001 Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

4.3.3. Ανατολική Θεσσαλονίκη – περιοχή παρέμβασης

Το 2001 ο αριθμός των καταγεγραμμένων ανέργων στην περιοχή παρέμβασης ανήλθε σε 9.085 άτομα (ποσοστό 9,72%). Το 2011, υπολογίζεται με αναλογική προβολή ότι το ποσοστό καταγεγραμμένης ανεργίας φτάνει το 19%, ποσοστό που στον πληθυσμό της περιοχής παρέμβασης αναλογεί σε 22.162 άτομα.

Η ανάλυση της δομής της συνολικά καταγεγραμμένης ανεργίας στους δήμους της Ανατολικής Θεσσαλονίκης το 2001, αναδεικνύει ότι από τους 9.085 ανέργους, οι 4.590 ήταν άνδρες (ποσοστό 50,5%) και οι 4.495 γυναίκες (ποσοστό 49,5%). Τα ποσοστά αυτά, είναι σχεδόν ίδια με τα αντίστοιχα της Π.Ε Θεσσαλονίκης και κατανέμονται με παρόμοιο τρόπο στις ηλικιακές ομάδες. Παρατηρείται επίσης, ότι στις ηλικίες 15-19 και 20-24, η καταγεγραμμένη ανεργία των ανδρών είναι μεγαλύτερη από αυτή των γυναικών.

Σε αναλογική προβολή, το 2011 στην Ανατολική Θεσσαλονίκη, ο αριθμός ανέργων ανδρών ανέρχεται σε 11.197 άτομα και των γυναικών σε 10.965 άτομα.

Πίνακας 28 Ποσοστιαία (%) συμμετοχή στην ανεργία κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο (Ανατολική Θεσσαλονίκη 2001)

Ηλικιακή κατηγορία	Φύλο					
	Σύνολο		Άνδρες		Γυναίκες	
	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)
Σύνολο	9.085	100,0	4.590	50,5	4.495	49,5
15-19 ετών	705	100,0	409	58	296	42
20-24 ετών	2.216	100,0	1.188	53,6	1.028	46,4
25-29 ετών	1.792	100,0	900	50,2	892	49,8
30-44 ετών	2.657	100,0	1.189	44,7	1.468	55,3
45-64 ετών	1.715	100,0	904	52,7	811	47,3
65+ ετών	0	0	0	0	0	0

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001/ Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Πίνακας 29 Ποσοστιαία (%) συμμετοχή στην ανεργία κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο (Ανατολική Θεσσαλονίκη - προβολή 2011)

Ηλικιακή κατηγορία	Φύλο					
	Σύνολο		Άνδρες		Γυναίκες	
	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)
Σύνολο	22.162	100	11.197	50,52	10.965	49,48
15-19 ετών	1.720	100	998	58,01	722	41,99
20-24 ετών	5.406	100	2.898	53,61	2.508	46,39
25-29 ετών	4.371	100	2.195	50,22	2.176	49,78
30-44 ετών	6.481	100	2.900	44,75	3.581	55,25
45-64 ετών	4.184	100	2.205	52,71	1.978	47,29
65+ ετών	0	0	0	0	0	0

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2011 / Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

Πίνακας 30 Ποσοστιαία (%) κατανομή των ανέργων κατά ηλικιακή κατηγορία και φύλο (Ανατολική Θεσσαλονίκη 2001)

Ηλικιακή κατηγορία	Φύλο					
	Σύνολο		Άνδρες		Γυναίκες	
	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)	Απόλυτοι αριθμοί	Ποσοστό (%)
Σύνολο	22.162	100,0	11.197	100,0	10.965	100,0
15-19 ετών	1.720	7,76	998	8,91	722	6,59
20-24 ετών	5.406	24,39	2.898	25,88	2.508	22,87
25-29 ετών	4.371	19,72	2.195	19,61	2.176	19,84
30-44 ετών	6.481	29,25	2.900	25,90	3.581	32,66
45-64 ετών	4.184	18,88	2.205	19,69	1.978	18,04
65+ ετών	0	0	0	0	0	0

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή 2001/ Επεξεργασία: ΓΝΩΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ

5. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Με βάση την ανάλυση της καταγεγραμμένης αγοράς εργασίας που προηγήθηκε, διαπιστώθηκαν τα εξής σε ότι αφορά στην περιοχή παρέμβασης:

- Ο πληθυσμός της Ανατολικής Θεσσαλονίκης αυξάνει με ρυθμό πολύ μεγαλύτερο από αυτόν της περιφέρειας και της χώρας. Το γεγονός αυτό, αφενός μεν προσδιορίζει το δυναμικό χαρακτήρα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες της περιοχής, αφετέρου δε δημιουργεί συνθήκες πλεονάζουσας προσφοράς εργασίας και υψηλής ανεργίας.
- Παρά την ύπαρξη δυναμικού πληθυσμού, το ποσοστό συμμετοχής του οικονομικώς ενεργού δυναμικού στο συνολικό πληθυσμό σε ηλικία προς εργασία είναι πολύ χαμηλό πολύ περισσότερο δε όταν εξετάζουμε το γυναικείο πληθυσμό. Αυτή η καταγραφή υποδηλώνει ότι ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού σε ηλικία προς εργασία, απέχει από την αγορά εργασίας και για το λόγο αυτό υφίσταται ή απειλείται από κοινωνικό αποκλεισμό.
- Η ανεργία πλήττει επίσης τον γυναικείο πληθυσμό, κυρίως τον πιο «ώριμο» ηλικιακά καθώς και τον πολύ νέο.
- Ο κύριος όγκος της απασχόλησης δημιουργείται στον τριτογενή τομέα. Μεταξύ των ετών 2001-2011 παρουσιάζεται μία σημαντική μείωση της συμμετοχής του πρωτογενή και του δευτερογενή τομέα στη συνολική απασχόληση της περιφέρειας και παράλληλα μία περαιτέρω ενίσχυση της συμμετοχής του τριτογενή τομέα.
- Το ποσοστό ανεργίας στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης ανήλθε στο 14,9% το 2010, τη στιγμή που ο μ.ο. της χώρας ήταν 12,5%. Η εντυπωσιακή αύξηση του 2010, εκτόξευσε το ποσοστό ανεργίας της Π.Ε. σε πρωτοφανή σε σχέση με τα προηγούμενα έτη επίπεδα. Με βάση: α) τη διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας της Π.Ε. Θεσσαλονίκης β) τη συσχέτιση με την αντίστοιχη πορεία του δείκτη σε επίπεδο περιφέρειας (το ποσοστό ανεργίας είναι υψηλότερο στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης) και γ) το γεγονός ότι το ποσοστό ανεργίας στην περιφέρεια ξεπέρασε το 19,1% το Γ' τρίμηνο 2011, το ποσοστό ανεργίας στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης εκτιμάται ότι αγγίζει ή ξεπερνά το 20% το 2011.

Στο σύνολο των δήμων της περιοχής παρέμβασης συγκεντρώθηκαν τα τελευταία χρόνια τα μεσοαστικά νέα και παλαιότερα νοικοκυριά του ΠΣΘ, τα οποία όπως διαφαίνεται είναι αυτά που αντιμετωπίζουν άμεσα τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης. Συγχρόνως,

μετακινήθηκαν προς τις περιοχές αυτές ομάδες παροχής υποστηρικτικών υπηρεσιών, ανειδίκευτοι εργάτες και τεχνίτες οικοδομών και εργαζόμενοι με χαμηλά προσόντα που κάλυψαν τις θέσεις εργασίας στον εμπορικό τομέα και στις υπηρεσίες που δημιουργήθηκαν για την κάλυψη των αναγκών των νέων κατοίκων και την οικιστική επέκταση. Οι ομάδες αυτές, στις οποίες σημαντικό ρόλο κατέχουν οι αλλοδαποί και οι παλιννοστούντες, είναι οι πρώτες ομάδες εργαζομένων που υφίστανται ήδη τις συνέπειες της συνεχιζόμενης ύφεσης και απειλούνται ή βρίσκονται ήδη σε φτώχεια.

Από την προσέγγιση των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών της περιοχής παρέμβασης, προκύπτει το παρακάτω ισοζύγιο πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων (SWOT analysis).

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
<ul style="list-style-type: none"> • Γειτνίαση με το Π.Σ Θεσσαλονίκης. • Πλεονεκτική θέση σε σχέση με κύριες υποδομές μεταφορών. • Συγκέντρωση υποδομών και υπηρεσιών υπερτοπικού χαρακτήρα. • Ικανοποιητικά δημογραφικά στοιχεία του πληθυσμού (αυξημένα ποσοστά παραγωγικών ηλικιών). • Συγκέντρωση αστικού πληθυσμού με υψηλό βιοτικό επίπεδο και εισόδημα. • Έντονη δραστηριοποίηση επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών. • Δυνατότητες ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα. • Ύπαρξη παραλιακών μετώπων κατά μήκος της ανατολικής ακτής του Θερμαϊκού. • Ύπαρξη πολιτιστικών, ιστορικών και φυσικών πόρων για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού • Ανάπτυξη τουριστικών υποδομών και υποδομών αναψυχής. 	<ul style="list-style-type: none"> • Πολύ έντονη οικιστική και πληθυσμιακή ανάπτυξη. • Έλλειψη πρασίνου και υποβάθμιση ποιότητας ζωής. • Άναρχη ανάπτυξη τριτογενούς τομέα εις βάρος των άλλων τομέων. • Ενίσχυση του ανταγωνισμού των τοπικών εμπορικών κέντρων από τις υπερτοπικές επιχειρηματικές δραστηριότητες • Μικρή συμμετοχή απασχολούμενων στο σύνολο του ενεργού πληθυσμού. • Έντονες κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες. • Δυσκολία εργασιακής ενσωμάτωσης ανθρώπινου δυναμικού από τη μεταβολή των παραγωγικών κλάδων. • Η συγκέντρωση (τοπικά και εποχιακά) μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων διασκέδασης και επιβάρυνση του περιβάλλοντος • Ποιότητα των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών και υπηρεσιών αναψυχής.

<ul style="list-style-type: none"> • Ύπαρξη θεσμοθετημένων ζωνών ανάπτυξης. • Καλή οργάνωση των διοικητικών υπηρεσιών και ικανοποιητικό επίπεδο κοινωνικών παροχών. • Λειτουργία εξειδικευμένων δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στο σύνολο της περιοχής. 	<ul style="list-style-type: none"> • Η ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων σε περιοχές εκτός σχεδίου ή θεσμοθετημένων περιοχών • Αύξηση της ανεργίας των νέων και των κοινωνικά ευπαθών ομάδων. • Έλλειψη διαθέσιμων στοιχείων, για τις ανάγκες της τοπικής αγοράς εργασίας σε προσωπικό, έτσι ώστε να υπάρξει αποτελεσματικότερος σχεδιασμός για τη στήριξη της απασχόλησης.
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Ύπαρξη και ανάπτυξη προγραμμάτων ενίσχυσης των επενδύσεων και της απασχόλησης. • Η αξιοποίηση του ΕΣΠΑ για τη χρηματοδότηση των αναγκαίων έργων και υπηρεσιών. • Αξιοποίηση δημοτικών περιουσιών. • Ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα και της αγροτικής επιχειρηματικότητας. • Ύπαρξη θεσμοθετημένων ζωνών ανάπτυξης. • Ένταξη μέρους της περιοχής στην Ζώνη Καινοτομίας του ΠΣΘ. • Δυνατότητα ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού. • Το νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο της Θεσσαλονίκης, που προβλέπει την ενίσχυση της δικτύωσης των αστικών κέντρων και τη συγκρότηση ενός πολυκεντρικού δικτύου, συμπληρωματικά προς το μητροπολιτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Περαιτέρω επιδείνωση της οικονομικής κρίσης και της ύφεσης. • Αδυναμία χρηματοδότησης αναπτυξιακών προγραμμάτων και προγραμμάτων ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού. • Υποβάθμιση της ανταγωνιστικής ικανότητας των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών. • Περαιτέρω όξυνση της ανεργίας και της περιθωριοποίησης ευπαθών ομάδων.

Όπως έχει προαναφερθεί, οι δήμοι της περιοχής παρέμβασης, καθώς και το σύνολο της χώρας θα πρέπει να μετατρέψουν το αναπτυξιακό μοντέλο που ακολούθησαν τις τελευταίες δεκαετίες και να στραφούν προς μοντέλα που θα ενισχύουν την πρωτογενή παραγωγή, την προστιθέμενη αξία των παραγόμενων προϊόντων, την προσφορά υπηρεσιών βελτίωσης της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος. Κρίσιμα σημεία για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων στο σύνολο της χώρας τα επόμενα χρόνια θα είναι η διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και η ενίσχυση της καινοτομίας σε όλα τα επίπεδα της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Ο τριτογενής τομέας, θα συνεχίσει να κατέχει το μεγαλύτερο μέρος της οικονομικής δραστηριότητας στην Ανατολική Θεσσαλονίκη. Η υποστήριξη ανέργων με στόχο την απασχόλησή τους στα εμπορικά καταστήματα και τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών είναι εφικτός στόχος εφόσον το 60-70% των οικονομικών δραστηριοτήτων αναπτύσσονται στους τομείς αυτούς. Το ίδιο ισχύει και για την υποστήριξή τους να απασχοληθούν σε μονάδες μεταποίησης χαμηλής ή μέσης όχλησης καθόσον αυτές είναι διάσπαρτες στο σύνολο των οικισμών. Τέλος, η αγροτική επιχειρηματικότητα, σε περιοχές που η δυνατότητα αυτή δεν έχει εκλείψει, είναι ο πυρήνας που άρχισε ήδη να οδηγεί και να ωθεί το νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας. Η περιοχή της Ανατολικής Θεσσαλονίκης διαθέτει τους φυσικούς πόρους καθώς και το υπόστρωμα για την ανάκαμψη του πρωτογενούς τομέα και την παραγωγή ποιοτικών προϊόντων προστιθέμενης αξίας.

Η υποστήριξη των ευάλωτων ομάδων για την ίδρυση επιχειρήσεων του κοινωνικού τομέα, την ανάπτυξη καινοτομικής μικροεπιχειρηματικότητας και την εξειδίκευση σε «πράσινα» επαγγέλματα, εντάσσονται στο πλαίσιο της «μεταστροφής» του μοντέλου ανάπτυξης στην καινοτομία και τις προσιτές υπηρεσίες που βελτιώνουν το επίπεδο διαβίωσης και το περιβάλλον. Οι δήμοι και οι φορείς της Ανατολικής Θεσσαλονίκης συνεργάζονται συστηματικά στον τομέα της ανακύκλωσης και συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση αυτή μέσω των ευρωπαϊκών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών. Στο πλαίσιο αυτή διαθέτουν την εμπειρία και τις γνώσεις που θα βοηθήσουν την ανάπτυξη εναλλακτικών βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων με αξιοποίηση των φυσικών πόρων της περιοχής, του κοινωνικού αποθέματος της περιοχής και της «ιδέας».